Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

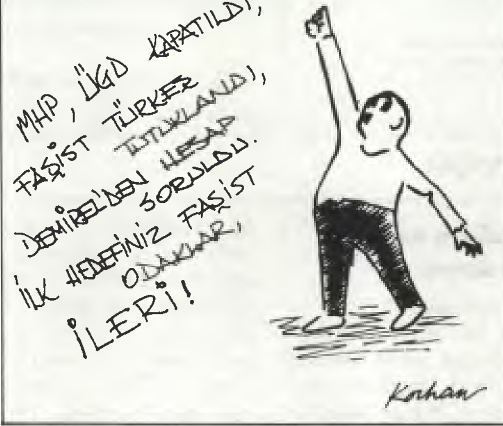

Faşizme karşı savaşımı devrim savaşımıyla birleştirelim!

İŞÇİNİN SESİ

Karkerên hemû welatan yekbin!

Yıl: 7, Sayı: 142
21 Kasım 1980

Bu neyin pazarlığıdır

Seyit Havran

Faşist cunta faşizmi yerleştirme çabasını bugüne dek "akıllı" bir taktiğe yaslıyor. Almanya'daki gibi yığın hareketine dayanarak gelmeyen cunta, taktiğini küçük burjuvaziyi yanına çekmek üzerinde kuruyor.

Bu yönde cunta bir yandan işçi sınıfına ve devrimci küçük burjuva hareketine ağır, vahşi bir terörle saldırarak onları soyutlamaya çalışıyor. Güce tapan küçük burjuvaziye, "bak, güçlü benim" diyor. Öte yandan liberal burjuvaziye ve reformist küçük burjuva hareketlerine biraz sopanın ucunu göstererek korkutma, biraz demokrasiye bağlılık demagojisiyle kandırma temelinde *pazarlıkla* yanaşıyor. Bunları kendisiyle uzlaştırarak, peşlerindeki küçük burjuva yığınlarını kuyruğuna takmayı amaçlıyor.

Faşist cunta işçi sınıfına karşı ağır bir terörle yürüyor. İşçi sınıfına karşı saldırısında cuntanın kafasındaki asıl ölçüt, nicel etkinlik de değildir. Siyasal, en başta *ideolojik* etkinliktir. TKP Lenince EK Üst Bürosu bildirisinde belirtildiği gibi sınıf sezisi cuntaya düşmanı seçtiriyor. Devrimci küçük burjuva hareketleri de, cunta sindirmeyi, yok etmeyi, silmeyi amaçlıyor.

Faşist cuntanın liberal burjuvaziye karşı tutumu, başta da söylediğimiz gibi farklıdır. Bir yandan *Cumhuriyet* gibi liberal gazeteleri kapatarak Ecevit'e, CHP saylavlarına habire "dava" açarak korkutuyor. Bir yandan da "demokrasiyi yerleştireceğiz", "terörün kökünü kazıyınca gideceğiz" vaatleri, "Kemalizm" sözleri, Türkeş ve MHP gibi ipliği pazara çıkmış faşistleri temizleme oyunlarıyla liberallerin tepkisini yumuşatmaya çalışıyor.

Liberallerin cuntanın bu girişimleri karşısında tutumu sınıfsal konumlarını çok güzel veriyor.

Bir bölümü sinmiş, kızsa bile korkusundan ağzını açamıyor. Önemli bir bölümü de faşizmle uzlaşma yollarını arıyor.

Faşist cuntayla liberal burjuvazi arasında *açıktan* bir pazarlık yürüyor. Dün faşizme karşı savaşmayanlar bugün de savaşmıyor.

Faşist cuntanın menşeviklere ve genel olarak küçük burjuva reformist partilere karşı tutumu daha da ilginçtir. Menşeviklere "yakınlığıyla" tanınan çevreler bir gün gözaltına alındıktan sonra salıveriliyor. 141'den yargılanması beklenen Behice Boran "normal yollardan aldığı pasaportla" Türkiye'den çıkıyor. Behice Boran'ın faşist cuntanın zindanlarından kurtulmasına kuşkusuz herkes sevinmiştir. Ama sormak gerek, bu nedir? Karşılığında cuntaya ne verilmiştir?

Cuntanın bu "iyilikleri" karşılığında neler verildiğini menşeviklerin ona karşı tutumu anlatıyor. Faşist cunta ile menşevikler arasında pazarlık yürüyor.

Menşeviklerin başından beri cuntaya karşı tutumu bir mayhoştu. Bir türlü cuntaya faşist demeye dilleri varmıyor. Ama bir yandan da cuntaya evet demek, faşizme evet demekmiş! Neden? Cunta faşist olduğundan değil, hayır, çünkü kötü faşistler, MHP pusuda yatıyormuş, örgütlerini dağıtmamış, silahlarını saklıyormuş ondan. Radyo haftalardır "faşist terör odaklarını açığa çıkar" diye yayın yapıyor. Faşist cuntayı MHP öcüsüyle "korkutacağını" sanıyor.

Bu nedir? Faşist cuntaya anti-faşist adım attırma mantığıdır. Bu ayıya dayı demektir. Korkunç bir hedef şaşırtmacasıdır.

Menşeviklerin cuntayla yürüttükleri pazarlık, cuntaya karşı tutumları, Plenum eleştirisinde Emine Engin yoldaşın dikkat çektiği, menşevizmin liberalizme evriminin yeni bir göstergesidir. Taktıkları sınıf gözlüğü liberal burjuva gözlüğüdür. Menşeviklerin CHP yöneticilerinden farkı onlar yurt içinde olduklarında söyleyemedikleri şeyleri, bunların dışarda olduklarında söyleyebilmeleridir. Ama özünde aynı liberal belkemiksizlik vardır.

Geçen yıl TKP'nin oportünist kanadının reformizmine örnek olarak "MHP kapatılsın, faşist Türkeş tutuklansın" belgisini göstermiştik. Bu belginin faşizme karşı *devrimci* savaşın belgisi olmadığını, çünkü liberal burjuvazinin kabul edebileceği sınırları aşmadığını söylemiştik. "Yanılmışız"!

Meğer faşist bir cuntanın kabul edebileceği sınırları bile aşmıyormuş! Menşevikler, bu belgi temelinde, dün CHP'yle, ardından sıkıyönetimle MHP'yi kapatmaları için pazarlığa oturdular, "ileri adımlarını" desteklediler. Bugün *faşist* cuntaya aynı mantıkla yanaşıyorlar.

Bu tutumun başka çarpıcı bir örneği "TKP'ye özgürlük!" belgisinin özellikle Avrupa'da tekrar piyasaya gelmesidir. Kimden ne istiyorsunuz! Karşılığında ne veriyorsunuz! Böylelikle postu kurtarabileceğinizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz.

Menşeviklerin faşizme karşı savaşı dün olduğu gibi bugün de devrimci değil, reformisttir. Bu, dün faşizmin yolunu döşemek anlamına geliyorduysa, bugün faşist cuntanın faşizmi yerleştirmesine yardım anlamına geliyor.

Faşizme karşı devrimci taktikler faşizmi devrimle yıkma hedefine yöneliktir. Bu amaçla, tüm devrimci güçler omuz omuza!

KAVGA YORUM

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: 50p.
Yıllık abone: 15 pound
Türkiye'den: 4 kitap gönderilerek abone olunabilir.
Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N.1, England
Teleks: Londra 28107
Baskı Anvil Printers Ltd. (T.U.)

Gönderilen yazıları yayınlama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İÇİNDEKİLER

OKURLARIMIZ YAZIYOR

FAŞİST CUNTAYI YIKACAĞIZ!

Karşı-devrimci güçler oportünistlerin sayesinde faşist bir cuntayla işbaşına geldiler. Cuntanın başını çeken ve oportünistlerin yurtsever generali Kenan Evren, konuşmasında feryadı bastı. Burjuvazı, Türkiye'de burjuva demokrasisinin, sivil hükümetlerin yönetemediğini, oportünistlerden daha iyi görüyor. Gerçekten de öyle. Oportünistlerin darbe öncesindeki son değerlendirmesine bakalım. Kautsky'nin torunlarının radyoda yaptıkları değerlendirmeye göre, Dışişleri Bakanı'na verilen güvensizlik oyları parlamentonun anti-emperyalist bir çoğunluk sağlayabildiğinin kanıtıymış! Oysa bu, burjuvazinin yönetemezliğinin yeni bir kanıtıydı.

Menşevikler bu kadar kör mü? Hayır. Onların görevi, dünya işçi sınıfının tarihinde de görüldüğü gibi, kafa karıştırıp işçi sınıfımızı yanıltmaktır. Faşist cunta işbaşına gelince, tüm anti-faşist, anti-emperyalist güçler cuntanın faşist olduğunu dünya kamuoyuna yürüyüş ve bildirilerle duyurdular. Menşeviklere göre ise, cunta faşist değil, yalnız Amerikancı, Natocuymuş! Oportünistlere göre, faşizm gelse, MHP ve Türkeş eliyle gelir. MHP kapatılmış, Türkeş tutuklanmış, istedikleri budur. Türkeş'in tutuklanması, MHP'nin kapatılması karşısında, şimdi de faşist cuntaya "anti-faşist", "ileri" adımlar attırmaya çalışıyorlar.

M. Kurt Mannheim

Kapitalizm kendini kurtaramaz

Değerli yoldaşlar,
Yabancı bir gazete, Türkiye büyük, hayati fakat tehlikeli bir ameliyat geçiriyor diye başlık atmış. Bunun ameliyat dediği, karşı-devrimle kapitalizmi kurtarmaktır. Biz bu ameliyattan hastanın kurtulamayacağını biliyoruz. Hasta kalp hastasıdır. Kalbe giden damarlar tıkanmıştır. Kurtulması olanaksızdır. Hele ki *İşçinin Sesi* günden güne güçleniyor. Her koşulda propaganda ve ajitasyonunu sürdürüyor. Oportünistler ise geveliyorlar.

Faşist diktatörlüğü yıkacağız, sosyalizmi kuracağız!

Yaşasın TKP'nin Leninci kanadı!

Y.D.
Federal Almanya

Burjuvazi mezarını kazıyor

12 Eylül'de son kozunu oynamak üzere emperyalizm ve tekelci burjuvazinin başvurdukları faşist cunta, alttan destek alabilmek için kendini sevimli, yurtsever göstermeye çalışıyor. Bu arada niteliği gereği zincirleme darbelerini indiriyor. En küçük demokratik hakları yok etmeye çalışıyor. İşçilerden aydın kesime kadar herkes bunu yaşıyor. Örneğin, okulumuzda (ODTÜ) ekonomi ve siyaset bölümlerinde zorunlu okutulan Marks'ın, Lenin'in kitaplarının kaldırılması için öğretim üyelerine sıkıyönetimce bildiri yollanıyor. Öğretim üyeleri, bu kitapların kalkmasıyla, bölümün iyi çalışmayacağını söylüyor ve reddediyorlar. Bir sıkıştırma daha geliyor. Öğretim üyeleri böyle giderse, istifa edeceklerini söylüyorlar. Cevap: "Okuldan istifa edecek olan herhangi bir işçi, herhangi bir öğretim üyesi hiçbir yerde iş bulamaz".

Ayrıca birimlerde bütün sorumluluklar işçilere verildi. Böylece şimdiye kadar var olan işçi, öğrenci, öğretim üyesi arasındaki birliği bozmak istiyorlar.

Bütün bunların yanında cunta ODTÜ'de diğer okullarda uyguladığı İstiklal Marşı'nı söylettirme girişiminde bulunamadı. Bu okulumuzda var olan potansiyeli gösterir. Bundan dolayı cunta, ODTÜ'de daha ince, daha yavaş bir politika güdüyor.

Yığınlar baskıya karşı, tüm ülkede tepki duyuyor. Örneğin, şehrin göbeğinde 5 kişinin yanyana yürümesi yasaklandı ama yine yanyana yürünüyor. Sürekli direnişle karşılaşılan ....'de 2 evin aniden taranmasından sonra, halkın silahını hâlâ bırakmadığı ortaya çıktı.

Bunlar, burjuvazinin kendi mezar kazıcılığını yaptığının en iyi kanıtıdır.

N.A.
Ankara

Menşevikler Kürt halkını aldattılar

Sayın *İşçinin Sesi,*
Yoldaşlar, savaşınızda başarılar dilerim, sizleri candan kutlarım.

Menşevikler Kürt halkını bugüne kadar aldattılar ama bundan sonra aldatamayacaklar. Kürt halkı onların burjuva ulusçuları olduklarını artık biliyor. Faşist cunta parlamentoyu dağıttı, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda bütün dernekleri kapattı, Kürt halkı üstünde en yoğun ve katmerli baskıları uyguluyor, insanları asıyor. Ama oportünistler hâlâ cuntayı faşist görmüyorlar! İşçi sınıfının savaşını pasifleştirmeye çalışıyorlar. Buna oportünizmden başka hiçbir şey denemez.

Yaşasın ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkı!

Yaşasın enternasyonalizm!

Kürt Demokratı
Xızan V.

İLAN

"Değerli okurlar,
Bazı teknik aksaklıklar son sayılarımızın düzensiz çıkmasına neden oldu. Yine aynı zorluklar nedeniyle bu sayımızı ve büyük bir ihtimalle bundan sonra da birkaç sayımızı küçük boyda çıkarmak zorunda kalacağız. Bu zorlukların baş nedeni paradır. Para yok. Para yetmiyor!... *Kurtuluş* çok zorluk aştı. Evvelallah bunu da aşacaktır."
(*Kurtuluş*, 20 Ekim 1980)

Müminler,
Zekat ve fitrelerinizi bu insanlara yollamalısınız ki, evvelallah gazetelerini büyük boy çıkarsınlar.

Ekim Devrimi'nin 63. yıldönümünde

Proleter enternasyonalizminin anlamı

Emine Engin

Büyük Ekim Devrimi'nin 63. yıldönümünü kutladık. *İşçinin Sesi*'nin kutlamaları hiçbir zaman yasak savma olmadı. Bu yıl da, *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de Yürükoğlu yoldaşımızın yaptığı değerlendirmeler Ekim Devrimi'ne ilişkin çıkarılması gereken dersler konusunda önümüze yeni bir perspektif açtı.

Ekim Devrimi dünya devrimini başlattı

Daha 1905 devriminden önce Lenin, Bolşevikler, Rusya'da bir burjuva demokratik devriminin Avrupa'nın en gerici rejimi Çarlığı yıkarak, Avrupa kapitalizmini bu güçlü yandaşından yoksun bırakarak Avrupa'da sosyalist devrime yardımcı olacağını düşünüyorlardı. Rusya'daki demokratik devrimi Avrupa sosyalist devriminin prizmasından görüyorlardı.

1907-1917 arasında Bolşeviklerin emperyalizm ve bununla bağlı olarak dünya devrimine ilişkin görüşleri daha da ilerledi, netleşti: Emperyalizmle birlikte dünya genel olarak sosyalizm için olgunlaştı. (Her ülke için tek tek değil, genel anlamda) 1914'de savaşla birlikte tüm Avrupa devrimci durum yaşamaya, dünya kaynamaya başladı. Dünya devrimini başlatmanın her açıdan nesnel koşulları vardı. İşte Büyük Ekim Devrimi bu onurlu tarihsel görevi yerine getirdi.

Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır diyoruz. Bu geçiş devrimle olur. İşte Büyük Ekim Devrimi, bu devrimi, dünya devrimini başlattı. Ve bu görevi, yalnızca nesnel bir işlev olarak değil, dünya işçilerinin, Sovyet Rusya halkının bilincine işleyerek de yaptı. O tarihlerde "dünya devrimi" Rusya'da günlük bir terimdi. Örneğin, Çapayef, bir halk kahramanı. Komintern' de belli görüş ayrılıkları çıktığında, kimden yana olduğunu soruyorlar. Lenin'den ve dünya devriminden yanayım diyor.

Yürükoğlu yoldaşımız, *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de dünya komünist hareketinin ideolojik birliğinin parçalandığını (s.24), bir bütün olarak sağa kaydığını (s.25) ve bugünkü konumunun oportünizm için ciddi bir kaynak yarattığını (s.23) söylüyordu. Gerçekten öyledir. "Dünya devrimi" sözünün unutulmuşluğu bunun bir örneğidir. Ve sorun salt "sözcük" sorunu değildir. Unutulan sözcükler, unutulan kavramları yansıttığı için önemlidir.

1980'de, Ekim Devrimi'nin 63. yıldönümünde, "dünya devrimi"ni hatırlatmak bizce yerinde bir kutlamadır. Herşey bir yana, bu hatırlatma gerekliliğini en başta dünya koşulları dayatıyor.

Dünya devrim istiyor

Dünya devrim istiyor ve bu isteği çeşitli yollardan yansıtıyor.

Lenin, içinde yaşadığımız çağa ilişkin olarak şöyle diyor: "Burjuva ulusal devlet çerçevesi ... artık ... üretim güçlerinin daha çok gelişmesine bir *engel* oluşturuyor." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce Basım, c.21, s.149) Bu gerçeği bugün yaşam gözle görülür ölçüde açığa çıkardı.

Evet, üretim güçleri gelişiyor, büyük bilimsel teknik ilerlemeler oluyor. Ama, kapitalist ilişkiler yüzünden, çok daha büyük bir ilerleme potansiyeli boğuluyor. Uretimin uluslararası boyutlarıyla, bu üretimin sonuçlarına el koymanın kapitalist biçimleri arasındaki çelişki sertleşiyor. Bunun bir yansıması da, uluslararası üretimle devlet sınırları arasındaki çelişkidir.

Bir yandan, bir arabanın yüzlerce parçası yüzlerce ayrı ülkede üretiliyor, üretim gerçekten uluslararası boyutlar almış. Öte yandan, bu üretimin parçaları bir ülkeden ötekine giderken değişik para birimlerine, gümrük kurallarına vb. takılıyor. Ayrı para birimleri nedeniyle birçok ülke, üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinden yararlanamıyor. Döviz darboğazları içinde boğuluyor. Ve tüm bu sorunlar *burjuva* ulusal devlet sınırlarında düğümleniyor. Kapitalist ilişkiler sistemi, insanlığın ilerlemesi önünde engel oluşturuyor.

Genel gelişme düzeyi açısından bakarsak, dünya sosyalizm istiyor. Bu ileri isteği dünya sosyalist sistemi, en başta Sovyetler Birliği her ileri adımıyla reel olarak temsil ediyor. Ancak, kapitalizmin insanlık önünde oluşturduğu engeli yıkma görevini yalnızca Sovyetler Birliği'nin, sosyalist sistemin sırtına mı yıkacağız? Ya da, bu çıkar yol mudur?

Sosyalizm çağına nasıl varacağız

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye'de Yürükoğlu yoldaşımız şöyle diyordu: "Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır diyoruz. Bu değerlendirme, kapitalist sistemden kopmuş ayrı bir devrimci merkezin varlığını ve giderek güçlenişini, emperyalist zincirden kopan yeni halkalarla beslenişini yansıtıyor. *Kapitalizmden sosyalizme geçiş süreci*, bir başka deyişle, devrimci merkezin nitel ve nicel olarak güçleniş ve egemen oluş sürecidir. Somut olarak, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin her alanda ilerlemeleri ve yeni ülkelerin de kapitalist sistemin zayıf halkalarında gerçekleşen devrimlerle sosyalist topluluğa katılmaları süreçidir. Bu süreç içinde, sosyalist sistemin her alanda emperyalizmi geçmesiyle çağ değişecek, *sosyalizm çağı* açılacaktır. Kuşkusuz bunun en kestirme yolu, büyük emperyalist ülkelerde devrimin gerçekleşmesidir. Ne var ki, bu şimdilik ufukta görünmüyor. Ve Sovyetler Birliği bu çağın ağır sorumluluğunu tüm güçlüklere karşın onurla, üstün başarıyla taşıyor."

Burada, devrimci merkezin güçlenişi ve kapitalist sistemden kopan yeni halkalarla beslenişinden söz ediliyor. Yani, kapitalizmi yenmenin bir etkeni reel sosyalizmin ilerlemesi, ötekisi ise kapitalist ülkelerde devrimdir, deniyor. Tek başına reel sosyalizmin ilerlemesinin yeterli olmadığı anlatılıyor.

Büyük Ekim Devrimi'nden dört yıl sonra Lenin şöyle diyordu: "Biz artık enternasyonal devrime ana etkimizi, ekonomik siyasetimiz yoluyla yapıyoruz." (Lenin, c.32, s.437) Buradan da görülüyor ki Lenin, dünya devrimini sosyalizmin gelişmesine indirgemiyor. Genel bir dünya devriminden ve buna Sovyetler Birliği'nin ana katkısının ekonomik gelişme yoluyla olacağından söz ediyor.

Ekonomik alanda Sovyetler Birliği'nin başarılı olabilmesi, dev emperyalist güçlere karşı varlığını koruyup ilerleyebilmesi için ise barış siyaseti gereklidir.

Ancak, barış siyasetiyle zaman kazanarak bir çırpıda ekonomik olarak emperyalizmi geçmek olanaksızdır. Bir kez, barış dönemleri kapitalizmin de nefes aldığı, geliştiği dönemlerdir. O da yerinde durmuyor, gelişiyor. Ama eşitsiz gelişme nedeniyle, kapitalizmin her barış dönemi aynı zamanda yeni paylaşımların "zorunlu" olduğu bir noktaya varıyor. Başka bir deyişle, her barış dönemi aynı zamanda savaşa hazırlık dönemi oluyor.

Bununla bağlı olarak, barış ile zaman kazanılsa bile sosyalist ülkeler maddi olanaklarının önemli bir kesimini savunmaya ayırmak zorunda kalıyorlar. Bu ise ekonomik ilerlemede olumsuz bir etken oluşturuyor.

Sonra, kapitalist ilişkiler, sosyalist ekonominin gelişmesine de güçlükler çıkarıyor. Şöyle ki, sosyalizm kapitalist üretim güçlerinin ulaştığı en ileri düzeylerden yararlanarak ilerleyebilecekken, bu da gelip devlet sınırlarına, döviz vb. sorunlara takılıyor. Örneğin, Amerika'da devrim olsa,

o ülkenin ileri üretim güçleri doğrudan sosyalist üretim ilişkilerinin dayanağı olur. Ama o ülkenin üretim güçleriyle sosyalist üretim ilişkileri arasında devlet sınırları olunca, yararlanma da yeterince olamıyor. Ve sosyalizm, birçok alanda Amerika'yı yeniden keşfetmek durumunda kalıyor.

Daha birçok etken sayılabilir. Ama hepsinin varacağı nokta odur ki, sosyalizm çağına ulaşmanın yükünü yalnızca sosyalist ülkelerin, ve hatta önemli ağırlığıyla Sovyetler Birliği'nin sırtına yıkamayız. Buna hem hakkımız yok, hem de bunun nesnel güçlükleri vardır.

Sovyetler Birliği, Lenin'in dediği gibi dünya devrimine en önemli etkisini ekonomik siyasetiyle ve çok başarılı olarak sürdürdü, sürdürüyor. Ancak dünyada devrim gerekliliği de her geçen gün daha büyük şiddetle kendini dayatıyor. Bu gereklilik, giderek savaş kışkırtıcılığı, hatta İran-Irak savaşı gibi şimdilik yerel savaşlarla de kendini açığa vuruyor.

Bu duruma Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler açısından bakarsak, görev bir yandan sosyalizmin ilerletilmesi, öte yandan, barış siyasetiyle en başta bunun için, ama aynı zamanda dünyadaki tüm devrimci savaşımlar için elverişli koşullar yaratmaktır.

Sosyalist ülkeler, dünya devrimine doğrudan da yardım ederler ama bunun sınırını Lenin çiziyor: "... dünya devriminin çıkarları, (...) Sovyet iktidarının bu devrime *yardım* etmesini ama kendi gücüyle uygun yardım *biçimini* seçmesini gerektiriyor" (Lenin, c.27, s.72).

Enternasyonalizm kılıfında ulusçuluk

Dünya komünist hareketindeki genel sağa kaymayla bağlı olarak, bugün kapitalist ülkelerde birçok "komünist", "Yaşasın Sovyetler Birliği, Yaşasın Barış" dedi mi, enternasyonalist görevini yapmış oluyor. Bu görevi "yapanlar", "Yaşasın Sovyetler Birliği" demeyenleri oportünistlikle suçluyorlar. Bu gerçekten acıdır. 5 yıllık oportünistlerle 15 yıllık oportünistler arasında bir "savaş"dan öte değildir. Ve bu "çetin savaş" ardında, asıl görev, devrim, kaynayıp gidiyor.

Bizim menşevikler bu konularda da bize unutulmaz deneyler yaşattılar. Yürükoğlu yoldaşımızın *Sosyalizm Üstün Gelecektir*'de dediği gibi, menşeviklerin enternasyonalist tutumu onların enternasyonalist yapısının sonucu değildir. (s.18) Gerçekten de bu çelişki Türkiye'de yansıdı.

Bir kez, Kürdistan ve Kıbrıs konularında menşeviklerin ne ölçüde "enternasyonalist" oldukları iyice açığa çıktı. Ama bu kadar da değil. Biraz geriye dönelim.

İşçinin Sesi'nin 111-112. sayısında H. Erdal'ın bir mektubu yayınlanmıştı. Burada H. Erdal, devrimci durum konusunda, "reel sosyalizmin fiilen somutta oynadığı belirleyici rolü görmeyen bir tutumu" eleştiriyordu. (?)

Bir ülkede devrimci durum kuşkusuz hem ulusal hem uluslararası etkenler sonucunda doğar. Ama devrimci durum var mı yok mu sorusuna yanıt verirken, "reel sosyalizmin belirleyici rolü" nereden giriyor?

Menşevik kafaya göre işin mantığı şöyle: Türkiye Sovyet'lerin başbelâsı bir kapı komşusu. Türkiye karışırsa, Sovyetler'in barış siyasetine uymaz. Öyleyse, Türkiye'de devrimci durum yok demek ve yok gibi davranmak gerekir.

Bir kaş yapayım derken iki gözü birden çıkarmak ancak bu kadar olur. "Yaşaşın Sovyetler Birliği, Yaşasın Barış" deyip, ikisine birden ancak bu kadar zarar verilebilir. Şimdi "Amerikancı, Natocu" cunta ortalığı yatıştırmaya çalışıyor. Ama bu ne Sovyetler Birliği'nin, ne barışın çıkarınadır.

Menşeviklerin bu yanaşımı, ilk bakışta genel çıkarlar için Türkiye devrimini feda etmek gibi görünüyor. Ama turpu kazıyınca altından tam tersi çıkıyor. Yine onların ulusçuluğu sırıtıyor. Hareket noktaları, Türkiye'de kendi amaçlarını yerine getirme işini de Sovyet'lere yüklemek, sonra Babrak Karmal gibi geçip başına oturmak olduğu için, devrimci durum onları ilgilendirmiyor. Sovyetler Birliği'nin bunu yapabileceği "elverişli koşulları" bekliyorlar.

Oysa doğru tutum, yükün ağırını kendi sırtına yüklenmektir. Evet Türkiye, Sovyetler'in başbelâsı bir kapı komşusudur. Savaş mikrobu saçan, üslerle donatılmış bir ülkedir. Buradan çıkarılacak sonuç, devrimci duruma göz yumma "gerekliliği" değil, tam tersine, bir an önce Türkiye'yi devrime götürmenin can alıcı önem taşıdığıdır. Uluscu menşevikler kendi reformcu özlemlerini yerine getirme işini Sovyetler'e yüklerken, bu yüzden Türkiye devrimini engellerken, gerçekte Türkiye burjvuzisine hizmet, dünya devriminin ve Sovyetler Birliği'nin devrimci çıkarlarına ihanet ediyorlar.

Türkiye'de devrim enternasyonalist görevimizdir

Dünya devrim istiyor. Türkiye jeopolitik konumuyla emperyalizm için can alıcı önem taşıyan bir ülkedir. Türkiye'de devrim sosyalist sistem ve dünya devriminin çıkarları (ki bunlar hiçbir zaman çelişmez) açısından çok büyük bir işlev görecektir. Bu Türkiye işçi sınıfının, komünistlerin önüne çok onurlu bir tarihsel görev koyuyor. Zayıf halkayı emperyalist zincirden koparma görevini koyuyor.

Şimdi faşist bir cunta geldi oturdu. Ortalığı yatıştırmak, devrimci durumdan kurtulmak, çelişkileri tersinden çözmek istiyor. Devrimci durumdan geçici olarak kurtulabilir. Ama bildiğimiz bir şey vardır. Dünya ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında hiçbir burjuva yönetim ülkenin çok derinden bunalımlı yapısından kurtulamaz. Çelişkileri tersinden bile kalıcı olarak çözemez. Devrimci durumu geçici olarak bastırsa bile, Türkiye'nin devrimci durum doğuran yapısı daha güçlüsünü doğurur.

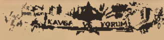
Üstelik, geçtiğimiz yılların devrimci deneyimi, yanlışıyla doğrusuyla işçi sınıfımızın yolunu aydınlatacaktır. Devrimci savaş da, karşı devrim de öğretir. Bu faşist cunta, devrimci işçi sınıfımızın, halkımızın bilincini yükseltmekten, deneyimini artırmaktan öteye gidemeyecektir. Sosyal demokrasi ve oportünizm, bu darbeyle iflas etti. Kargaların kılavuzluğunun nereye vardığı somut olarak açığa çıktı. Bu gerçekler,işçi sınıfımızın devrimci enerjisini daha da biriktirecek, yeni, daha güçlü, dinç, çıkışların yolunu döşeyecektir.

Kısacası faşist darbe, Türkiye işçi sınıfının ve tüm devrimci güçlerin Türkiye'yi emperyalist zincirden koparma görevini ertelemiyor. Bu dünya devriminin önümüze koyduğu bir görevdir. TKP' nin Leninci kanadı, biraz da bu nesnel gerekliliklerin yarattığı bir çizgidir. Tarihsel bir gereksinime yanıttır.

Dünyanın devrim isteğiyle bağlı olarak gerçekte dünya komünist hareketi içinde Leninci çizgiye susamışlık vardır. Bu açıdan, menşevikler *İşçinin Sesi*'ni istedikleri kadar dünya komünist hareketi dışında vb. göstermeye çalışsınlar, öteki partilerdeki birçok Leninci kıpırdanış da *İşçinin Sesi* hareketi de, bu susamışlığın göstergesi ve karşılığıdır. Japonya'dan *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* istendi. Kitap Arapçaya çevrildi. Latin Amerika'lı yoldaşlar arasında tartışılıyor. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'nin *Barış ve Sosyalizm Sorunları*'nda çıkan saçma sapan ve düzeysiz "eleştirisi" bir bakıma kitaba dünya komünist hareketi içinde duyulan sempati karşısında bizim menşeviklerin telaşıdır.

Büyük Ekim Devrimi'nin 63. yıldönümün de bir kez daha yineleyelim: Dünya devrim istiyor. Lenin'in Bolşeviklerin öncülüğünde Rus işçi sınıfı Ekim Devrimi'yle dünya devrimini başlattı. 63 yıldır da, Sovyetler Birliği her ileri adımıyla dünya devrimine katkı yapıyor. Öte yandan özellikle II. Dünya Savaşı'ndan bu yana devrimler geride kalıyor. Kapitalist ülkeler işçi sınıfı, komünistleri dünya devrimi önünde ciddi sorumluluk taşıyorlar. Bunda Türkiye işçi sınıfı ve komünistleri olarak bizim de payımız, Türkiye'de devrimi yapmak, halkımızı ezgi ve sömürüden, ülkeyi emperyalist zincirden koparmaktır. O zaman Büyük Ekim Devrimi'nin yıldönümünü hakkıyla kutlayacağız.

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Faşizme karşı savaşımı devrim savaşımıyla birleştirelim!

İŞÇİNİN SESİ

Karkerên hemû welatan yekbin!

Yıl: 7, Sayı: 142
21 Kasım 1988

ÇEK-AL

Küba d vriminin dersl ri

Hüseyin Çakır

I

Küba devriminin kısa tarihi

19. yüzyılın son çeyreğine dek Küba, İspanya'nın bir sömürgesiydi. Adada sömürgeciliğe karşı ilk dalgalanma, ABD'deki iç savaştan ve köleliğe karşı doğan hareketten esinlendi. Bu dalgalanmanın sonucu kölelik 1886'da kaldırıldı.

Dünyanın emperyalizm çağına girmesi Küba'yı doğrudan etkiledi. Özellikle ABD'nin Latin Amerika'ya yayılma özlemi belirgin olarak ortaya çıktı. Göz diktiği ülkelerin arasında İspanyol sömürgesi olan Küba da vardı. Bu çelişki, Lenin'e göre de, dünyanın ilk emperyalist savaşıyla çözümlendi. ABD-İspanya arasında geçen bu savaşın bitiminde ABD Küba'yı işgal etti.

ABD emperyalizmine karşı ilk ayaklanma 1895 yılında başladı. Küba'da bugün bile ulusal kahraman olarak anılan Jose Marti adlı halk önderinin başını çektiği savaşım, Küba ulusal kurtuluş hareketinin ilk harcını attı. Hareket, ABD'nin askeri gücü ve Kübalı işbirlikçilerinden kurnazca yararlanabilmesi karşısında yenildi. Ama bu ilk halk hareketi, özellikle köylülük arasında kalıcı bir iz bıraktı. Örgütlü, silahlı halk ayaklamasının geleneği Küba'ya yerleşti.

20. yüzyılla birlikte Küba'da kapitalist gelişme hızlandı. Emperyalizme bağımlılık koşullarında gerçekleşen bu gelişme çarpık oldu. Genel düzeyle orantısız olarak, ABD'nin büyük yatırımları latifundiyalarda tekelleşmeyi getirdi.

Çarpık da olsa, kapitalist gelişme işçi sınıfını doğurdu. Kızıl Oktobr'ın da etkisiyle işçi hareketi boy verdi. İşçi sınıfı 1925'de Balino ve Mella adlı iki komünistin önderliğinde kendi partisini — Sosyalist Halk Partisi'ni — kurdu.

Dünya kapitalist sisteminin 1920'ler sonunda derin bir bunalımla sarsılması, komünist harekete ilk devrimci fırsatı doğurdu. 1930'larda Küba devrimci durumla çalkalandı. Sosyalist Halk Partisi (PSP) öncülüğünde gelişen işçi hareketi genel greve giderek bazı fabrika ve mahallelerde sovyetler bile kurdu. Kışladaki hoşnutsuzluğa dayanan "ilerici" görünümlü *Çavuşlar Hareketi* de bu tarihlerde doğdu.

ABD emperyalizmi devrimci dalgalanma karşısında tüm kozlarını kullandı. Bir yandan işçi hareketini kanla bastırdı, Mella gibi önderleri kırdırdı, bir yandan Çavuşlar Hareketi'yle uzlaştı, ödün niteliğinde kısıtlı özgürlükler tanıdı. Emperyalizmin Çavuşlar Hareketi'yle bağlaşıklığı sonucunda Batista adlı bir subay başa getirildi.

Yine de ülkedeki köklü bunalım çözülmedi. Seçimle başa gelen hiçbir hükümet uzun süre dayanamadı, yerini başkasına bıraktı. Emperyalizm, bu süregenleşen bunalımın önüne geçmek için eski uşağı Batısta'ya ikinci kez başvurdu. Ve Batista, bu kez hiçbir "ilerici" maske takınmaksızın 1952'de gerçekleştirdiği bir darbeyle erke oturdu.

Batista'nın başlattığı teröre karşı koyuş bu kez özellikle öğrenci gençlik arasında boy veren irili-ufaklı bir dizi küçük burjuva hareketinden geldi. Moncada askeri kışlasına yaptığı bir baskının tarihinden ismini alan *26 Temmuz Hareketi* bunlardan biriydi.

26 Temmuz Hareketi'nin devrimi yapmaya gönül vermiş, eğitimli kadroları Sierra Maestra dağlarına yerleşerek bir isyan ordusu kurmaya giriştiler. 1 Ocak 1959'da bu ordu Batista diktatoryasını yıktı, temeli tarım programı olan, Moncada Programı'nı işlerliğe soktu. Emperyalistlere ve tekellere dönük devletleştirme, köylüye toprak dağıtımı gibi bir dizi demokratik önlemler aldı.

Emperyalizm Küba devrimiyle derinden sarsıldı. ABD, tüm gücüyle bir karşı-devrim hazırlığına girişti. CİA eliyle anti-komünist propaganda, sabotaj, suikast, teknik-ekonomik ambargo, toplumu içten yozlaştırma gibi yöntemlerle Küba devrimine saldırdı. Emperyalizmin yoğun saldırısı karşısında Küba devrimi yenilmedi, tersine sürekli ilerledi. Saldırılar ilerlemeyi kamçıladı.

Devrimin yenilmeyişini şu ana nedenlerle açıklayabiliriz:

Birincisi, devrim sınıf çelişkilerini iyice ortaya çıkardı, proletaryanın burjuvazi ve oportünizm karşısındaki konumu devrimin kazandırdığı elverişli koşullarla güçlendi.

İkincisi, emperyalizmden bağımsız olarak varlığını sürdürmek dürtüsü, devrim sürecinin kendi, *sosyalizmin* emperyalist saldırı karşısında tek gerçekçi çıkış yolu olduğunu gösterdi.

Üçüncüsü, sosyalist sistem elini uzattı. Küba devrimci merkezle bağlaştı.

Tüm bu genel nedenlerin yanısıra, Küba devrimcilerinin aldığı çeşitli pratik önlemler de emperyalist saldırının püskürtülmesinde belirleyici rol oynadı:

1. Devrimci erk, daha ilk günden yerli ordu aygıtının tüm kalıntılarını dağıttı, yok etti.
2. Yerini isyan ordusu temelinde kurulan Ulusal Devrimci Milisler aldı.
3. Özellikle emperyalist saldırı biçimlerine karşı son derece etkin, mahallelerde örgütlenmiş Devrimi Savunma Komiteleri kuruldu.
4. İlk elden alınan ekonomik önlemler geliştirildi. Büyük ağırlığıyla tarım programı olan Moncada Programı'yla yetinilmeyerek kısa bir süre içinde tüm bankalar ve en büyük 383 işletme ulusallaştırıldı.
5. Emperyalizmin ideolojik saldırıları karşısında eğitsel-kültürel kampanyalar örgütlendi.
6. 26 Temmuz Hareketi ve PSP'nin oportünizmden arınmış kesimi birleşerek 1965'te Küba Komünist Partisi'ne dönüştü.

II

Küba devriminin özellikleri

Devrimde sınıfların konumu

Devrimden önce Küba yarı-sömürgeydi. Telefon ve elektrik endüstrisinin %90'ı, demiryollarının %50'si, banka

sermayesinin %25'i ABD'ye aitti. Küba ekonomisini ayakta tutan şeker üretiminin ise tümü emperyalizm ve onunla birleşmiş işbirlikçilerinin tekelindeydi. Şeker latifundiyalarda yetiştiriliyor, aynı yerde işleniyordu. Latifundiyacıların toplam arazisi Küba'nın toplam ekilir arazisinin %75'iydi.

Latifundiya sistemi İspanyol sömürgeciliğinin mirasıydı. ABD'nin adayı işgal etmesiyle bunlar kapitalistleşti. Şeker emekçileri yevmiyeli çalışmaya başladılar. Bunların yanısıra, plantasyonun rafineri kısmında da ücretli işçiler çalışıyordu. Ne ki, latifundiyaların gelişmesi evrimci ve uzun, sancılı bir süreç oluşturdu. Emperyalizm, kapitalist gelişmenin yanısıra feodal ilişkileri de olabildiğince korudu. Sonuçta, şeker emekçileri yavaş yavaş proleterleştiler ve feodal ezginin izlerini de beraberlerinde taşıdılar. Bu, en çok onların keskin toprak özlemlerinde yansıdı.

Devrimcilerin programı toprak istemlerine somut olarak yanıt getiriyordu. Emekçi köylülük devrime aktif olarak katıldı.

Küba'da tarımın geri kalan kısmı da *kolonos*'ların elindeydi. Kolonoslar bağımsız çiftlikleri olan kır burjuvazisini oluşturuyorlardı. Ekonomik olarak bağımsız değillerdi. Üretimleri, yaşamları yine latifundiyalara, şeker tekellerine bağlıydı. Bu onları tekelci burjuvazinin bir eklentisi yapıyordu.

Küba devrimcileri kolonosları şöyle değerlendiriyordu:

"Amerika'nın birçok ülkelerinde, gelişmek için dövüşen bir milli burjuvazi ile milli sanayiyi eşit olmayan rekabet şartları içinde boğacak şekilde pazarları batıran emperyalizm arasında objektif çelişkiler var.

"Bu çelişkilere rağmen, milli burjuvazi emperyalizme karşı bir savaş tavrı takınmaya genellikle muktedir değildir. Bu da, burjuvazinin, milliyetçiliği yıpratan, yurtseverlik duygularını inciten ve ekonomiyi sömürgeleştiren tekellerin despotik zulmünden ziyade halk devriminden korktuklarını göstermektedir" (Che Guevara, *Siyasal Yazılar*, Ser Yayınları, s.92).

Küba devriminde işçi sınıfının yerine gelince, diyebiliriz ki, bu, devrimin en önemli dersler taşıyan bir yönüdür. Küba devrimi, burjuvazi ve oportünizmin etkisi altında bir işçi sınıfının nasıl devrimci misyonunu yerine getirememe tehlikesiyle karşı karşıya gelebileceğini gösterdi, İşçi sınıfı devrime geç katıldı ama katılarak hem ulusal demokratik kazanımları kalıcılaştırdı, bununla da kalmayarak ülkeyi sosyalizme götürdü.

Küba'da 1960'a gelirken işçi sınıfı 1 milyon sendikalı işçiyi de barındıran, nicel olarak güçlü bir sınıftı. Ancak çeşitli etkenler bu sınıfın devrimci enerjisini bir süre için kilitledi. Sendika hareketini bürokratlık, lümpenlik ve *pistolerismo* adı verilen gangster sendikacılık kuşatmıştı. Sendika ağaları Bastista'yla işbirliği içindeydiler. Bu işbirliği dışında en küçük direnişler ise ağır bir terörle karşılaşıyordu. Ayrıca emperyalizm, Havana'yı Amerikan sosyetesinin eğlence merkezi, bar-kumarhane-batakhane yatağına çevirmişti. Bunun da yozlaştırıcı bir kültürel etkisi vardı. En önemlisi, oportünizm işçi sınıfı partisinin bunlara karşı savaşmasını engelliyor, işçi sınıfını yabancı etkilere açık bırakıyordu.

Önceleri kentlerdeki savaşım cansız kaldı. Devrimci durum olgunlaştıkça, isyan ordusunun darbeleri arttıkça kentlerde de hareketlenme başladı. 26 Temmuz Hareketi'nin önderleri bu durumu görüyorlardı. Havana kapılarına gelip proletaryayı ayaklanmaya çağırdılar. İşçiler çağrıya uyarak devrimci genel greve gittiler, hızla silahlandılar ve isyan ordusuyla silahlı olarak kucaklaştılar.

Küba işçi sınıfının devrimci genel grevi ve ayaklanmaya katılması devrimin utkusunda belirleyici rol oynadı. İşçi sınıfı, parti içindeki oportünizmi yenerek, emperyalizmi ve işbirlikçilerini yenmede de can alıcı katkıyı yaptı.

Devrimin kazanımlarının korunmasını, ilerletilmesini ve sosyalist devrime dönüşmesini ise yalnızca proleter hegemonyası garantileyebilirdi. Öyle de oldu. Ancak yaşamın zenginliği, Küba'da bu teorik doğrunun daha değişik, karmaşık bir biçimde gerçekleşmesini getirdi.

Öznel ögenin oluşumu

Küba devriminin bir özelliği, olgunlaşan nesnel koşulların yarattığı ortama yanıt getiren hareketin, komünist değil de bir küçük burjuva hareketi oluşudur. Bunun nasıl olduğunu anlamak için önce komünist hareketin devrim öncesindeki durumuna bakalım:

PSP'nin tutumu

Sosyalist Halk Partisi (PSP) 1930'lara dek varan süreçte, anti-emperyalist halk hareketinin biricik öncüsüydü. 1930'larda Grau hükümetine karşı işçi sınıfının giriştiği genel grevin yenik düşmesiyle büyük bir darbe yedi. Çok sayıda savaşkan kadrosunu yitirdi.

1935 yılında PSP birdenbire sağa döndü. 1940 yılında bir darbeyle hükümete gelen ve işçi sınıfı hareketini "ilerici" maskesi ardından kırmaya çalışan Batista'nın Çavuşlar Hareketi'yle bağlaşıklığa girdi. Bu bağlaşıklığa PSP öylesine çoşkuyla sarılmıştı ki, 1940 burjuva anayasasının yazılmasına bile bizzat katıldı. PSP'nin bu tutumuna karşılık Batista partinin legalitesini özenle korudu. Ama ileri işçiler ve devrimci demokratlar da partinin bu ihanetini hiçbir zaman unutmadılar.

Batista 1952'de yeni bir darbeyle başa geçip terör estirmeye başlayınca PSP'nin gerçek yüzü anlaşıldı. En ağır dikta koşullarında parti legalitesini koruyarak, halk arasındaki saygınlığını iyice yitirdi. Üstelik parti Batista'ya karşı savaşan güçlere de reformcu bir konumdan saldırarak kendi kendini yığınlardan yalıtlanmaya mahkum etti. Aşağıdaki alıntı, 26 Temmuz Hareketi'nin Moncada baskınından sonra PSP'nin yaptığı bir açıklamadandır:

"... askeri merkezleri ele geçirme maceracı girişimini kınarız. ... PSP, hükümete karşı yığınların birleşik bir cephesinin; Küba'nın durumundan demokratik bir çıkış yolunun, 1940 anayasasına, yasal özgürlükler ve genel seçime dönüşün; toprak reformu programıyla köylüye bedava toprak verecek ve işçilerin istemlerini karşılayacak bir Ulusal Demokratik Cephe hükümetinin işbaşına getirilmesinin gereğini vurgular."

PSP'nin bu tutumu uzun süre değişmedi. 26 Temmuz Hareketi'yle ilişki kurdu ama, Batista'nın alaşağı edilmesinden 5 gün öncesine kadar isyan ordusunu desteklediği yolunda tek bir açıklamada bulunmadı!

Kısacası, PSP, burjuva reformizmine batmıştı.

26 Temmuz hareketi

Küba Komünist Partisi 1. Kongresi belgelerinde şöyle deniyor:

"... gerçek politik saflıkta, kendini adamış ve hiçbir çıkar gözetmeyen yurtsever, demokrat ve ilerici kimseler vardı. Bunların tamamı, esasen yoksul ailelerden geliyordu ve politik ve toplumsal kurtuluş için güçlü bir uyanıklığa ya da içgüdüye sahipti. Yoksul ailelerden gelmeyen pek azı ise, politik formasyonlarını araştırmayla, eğitim ve devrimci duyarlılıkla kazandılar. Fakat, yeni liderlerin bu formasyonunun, kendisinin bile, teorik bakımdan, onların sağlam kanaatler olarak korudukları şeyleri uygulamak açısından, derinlik kazanmak üzere devrimci yaşamın deneyiminden geçmesi gerekirdi".

Bu hareket, özellikle anti-emperyalist savaştaki kararlılığı ve yöntemleri bakımından devrimciydi. Ama sınıfsal ve siyasal olarak niteliği çok açık ki küçük burjuvaydı. Saptadığı hedefler hep "özgürlük", "insanlık" ve "adalet" üzerine çeşitlemelerden oluşuyordu.

Hareketin halkla bağlaşması onun

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbin!
KAVGA YORUM
İŞÇİNİN SESİ
Faşizme karşı savaşımı devrim savaşımıyla birleştirelim!
Yıl: 7, Sayı: 142
21 Kasım 1980

ÇEK-AL

Küba d vriminin dersl ri

Hüseyin Çakır

I

Küba devriminin kısa tarihi

19. yüzyılın son çeyreğine dek Küba, İspanya'nın bir sömürgesiydi. Adada sömürgeciliğe karşı ilk dalgalanma, ABD'deki iç savaştan ve köleliğe karşı doğan hareketten esinlendi. Bu dalgalanmanın sonucu kölelik 1886'da kaldırıldı.

Dünyanın emperyalizm çağına girmesi Küba'yı doğrudan etkiledi. Özellikle ABD'nin Latin Amerika'ya yayılma özlemi belirgin olarak ortaya çıktı. Göz diktiği ülkelerin arasında İspanyol sömürgesi olan Küba da vardı. Bu çelişki, Lenin'e göre de, dünyanın ilk emperyalist savaşıyla çözümlendi. ABD-İspanya arasında geçen bu savaşın bitiminde ABD Küba'yı işgal etti.

ABD emperyalizmine karşı ilk ayaklanma 1895 yılında başladı. Küba'da bugün bile ulusal kahraman olarak anılan Jose Marti adlı halk önderinin başını çektiği savaşım, Küba ulusal kurtuluş hareketinin ilk harcını attı. Hareket, ABD'nin askeri gücü ve Kübalı işbirlikçilerinden kurnazca yararlanabilmesi karşısında yenildi. Ama bu ilk halk hareketi, özellikle köylülük arasında kalıcı bir iz bıraktı. Örgütlü, silahlı halk ayaklamasının geleneği Küba'ya yerleşti.

20. yüzyılla birlikte Küba'da kapitalist gelişme hızlandı. Emperyalizme bağımlılık koşullarında gerçekleşen bu gelişme çarpık oldu. Genel düzeyle orantısız olarak, ABD'nin büyük yatırımları latifundiyalarda tekelleşmeyi getirdi.

Çarpık da olsa, kapitalist gelişme işçi sınıfını doğurdu. Kızıl Oktobr'ın da etkisiyle işçi hareketi boy verdi. İşçi sınıfı 1925'de Balino ve Mella adlı iki komünistin önderliğinde kendi partisini — Sosyalist Halk Partisi'ni — kurdu.

Dünya kapitalist sisteminin 1920'ler sonunda derin bir bunalımla sarsılması, komünist harekete ilk devrimci fırsatı doğurdu. 1930'larda Küba devrimci durumla çalkalandı. Sosyalist Halk Partisi (PSP) öncülüğünde gelişen işçi hareketi genel greve giderek bazı fabrika ve mahallelerde sovyetler bile kurdu. Kışladaki hoşnutsuzluğa dayanan "ilerici" görünümlü *Çavuşlar Hareketi* de bu tarihlerde doğdu.

ABD emperyalizmi devrimci dalgalanma karşısında tüm kozlarını kullandı. Bir yandan işçi hareketini kanla bastırdı, Mella gibi önderleri kırdırdı, bir yandan Çavuşlar Hareketi'yle uzlaştı, ödün niteliğinde kısıtlı özgürlükler tanıdı. Emperyalizmin Çavuşlar Hareketi'yle bağlaşıklığı sonucunda Batista adlı bir subay başa getirildi.

Yine de ülkedeki köklü bunalım çözülmedi. Seçimle başa gelen hiçbir hükümet uzun süre dayanamadı, yerini başkasına bıraktı. Emperyalizm, bu süregenleşen bunalımın önüne geçmek için eski uşağı Batista'ya ikinci kez başvurdu. Ve Batista, bu kez hiçbir "ilerici" maske takınmaksızın 1952'de gerçekleştirdiği bir darbeyle erke oturdu.

Batista'nın başlattığı teröre karşı koyuş bu kez özellikle öğrenci gençlik arasında boy veren irili-ufaklı bir dizi küçük burjuva hareketinden geldi. Moncada askeri kışlasına yaptığı bir baskının tarihinden ismini alan *26 Temmuz Hareketi* bunlardan biriydi.

26 Temmuz Hareketi'nin devrimi yapmaya gönül vermiş, eğitimli kadroları Sierra Maestra dağlarına yerleşerek bir isyan ordusu kurmaya giriştiler. 1 Ocak 1959'da bu ordu Batista diktatoryasını yıktı, temeli tarım programı olan, Moncada Programı'nı işlerliğe soktu. Emperyalistlere ve tekellere dönük devletleştirme, köylüye toprak dağıtımı gibi bir dizi demokratik önlemler aldı.

Emperyalizm Küba devrimiyle derinden sarsıldı. ABD, tüm gücüyle bir karşı-devrim hazırlığına girişti. CİA eliyle anti-komünist propaganda, sabotaj, suikast, teknik-ekonomik ambargo, toplumu içten yozlaştırma gibi yöntemlerle Küba devrimine saldırdı. Emperyalizmin yoğun saldırısı karşısında Küba devrimi yenilmedi, tersine sürekli ilerledi. Saldırılar ilerlemeyi kamçıladı.

Devrimin yenilmeyişini şu ana nedenlerle açıklayabiliriz:

Birincisi, devrim sınıf çelişkilerini iyice ortaya çıkardı, proletaryanın burjuvazi ve oportünizm karşısındaki konumu devrimin kazandırdığı elverişli koşullarla güçlendi.

İkincisi, emperyalizmden bağımsız olarak varlığını sürdürmek dürtüsü, devrim sürecinin kendi, *sosyalizmin* emperyalist saldırı karşısında tek gerçekçi çıkış yolu olduğunu gösterdi.

Üçüncüsü, sosyalist sistem elini uzattı. Küba devrimci merkezle bağlaştı.

Tüm bu genel nedenlerin yanısıra, Küba devrimcilerinin aldığı çeşitli pratik önlemler de emperyalist saldırının püskürtülmesinde belirleyici rol oynadı:

1. Devrimci erk, daha ilk günden yerli ordu aygıtının tüm kalıntılarını dağıttı, yok etti.
2. Yerini isyan ordusu temelinde kurulan Ulusal Devrimci Milisler aldı.
3. Özellikle emperyalist saldırı biçimlerine karşı son derece etkin, mahallelerde örgütlenmiş Devrimi Savunma Komiteleri kuruldu.
4. İlk elden alınan ekonomik önlemler geliştirildi. Büyük ağırlığıyla tarım programı olan Moncada Programı'yla yetinilmeyerek kısa bir süre içinde tüm bankalar ve en büyük 383 işletme ulusallaştırıldı.
5. Emperyalizmin ideolojik saldırıları karşısında eğitsel-kültürel kampanyalar örgütlendi.
6. 26 Temmuz Hareketi ve PSP'nin oportünizmden arınmış kesimi birleşerek 1965'te Küba Komünist Partisi'ne dönüştü.

II

Küba devriminin özellikleri

Devrimde sınıfların konumu

Devrimden önce Küba yarı-sömürgeydi. Telefon ve elektrik endüstrisinin %90'ı, demiryollarının %50'si, banka

sermayesinin %25'i ABD'ye aitti. Küba ekonomisini ayakta tutan şeker üretiminin ise tümü emperyalizm ve onunla birleşmiş işbirlikçilerinin tekelindeydi. Şeker latifundiyalarda yetiştiriliyor, aynı yerde işleniyordu. Latifundiyacıların toplam arazisi Küba'nın toplam ekilir arazisinin %75'iydi.

Latifundiya sistemi İspanyol sömürgeciliğinin mirasıydı. ABD'nin adayı işgal etmesiyle bunlar kapitalistleşti. Şeker emekçileri yevmiyeli çalışmaya başladılar. Bunların yanısıra, plantasyonun rafineri kısmında da ücretli işçiler çalışıyordu. Ne ki, latifundiyaların gelişmesi evrimci ve uzun, sancılı bir süreç oluşturdu. Emperyalizm, kapitalist gelişmenin yanısıra feodal ilişkileri de olabildiğince korudu. Sonuçta, şeker emekçileri yavaş yavaş proleterleştiler ve feodal ezginin izlerini de beraberlerinde taşıdılar. Bu, en çok onların keskin toprak özlemlerinde yansıdı.

Devrimcilerin programı toprak istemlerine somut olarak yanıt getiriyordu. Emekçi köylülük devrime aktif olarak katıldı.

Küba'da tarımın geri kalan kısmı da *kolonos*'ların elindeydi. Kolonoslar bağımsız çiftlikleri olan kır burjuvazisini oluşturuyorlardı. Ekonomik olarak bağımsız değillerdi. Üretimleri, yaşamları yine latifundiyalara, şeker tekellerine bağlıydı. Bu onları tekelci burjuvazinin bir eklentisi yapıyordu.

Küba devrimcileri kolonosları şöyle değerlendiriyordu:

"Amerika'nın birçok ülkelerinde, gelişmek için dövüşen bir milli burjuvazi ile milli sanayiyi eşit olmayan rekabet şartları içinde boğacak şekilde pazarları batıran emperyalizm arasında objektif çelişkiler var.

"Bu çelişkilere rağmen, milli burjuvazi emperyalizme karşı bir savaş tavrı takınmaya genellikle muktedir değildir. Bu da, burjuvazinin, milliyetçiliği yıpratan, yurtseverlik duygularını inciten ve ekonomiyi sömürgeleştiren tekellerin despotik zulmünden ziyade halk devriminden korktuklarını göstermektedir" (Che Guevara, *Siyasal Yazılar*, Ser Yayınları, s.92).

Küba devriminde işçi sınıfının yerine gelince, diyebiliriz ki, bu, devrimin en önemli dersler taşıyan bir yönüdür. Küba devrimi, burjuvazi ve oportünizmin etkisi altında bir işçi sınıfının nasıl devrimci misyonunu yerine getirememe tehlikesiyle karşı karşıya gelebileceğini gösterdi. İşçi sınıfı devrime geç katıldı ama katılarak hem ulusal demokratik kazanımları kalıcılaştırdı, bununla da kalmayarak ülkeyi sosyalizme götürdü.

Küba'da 1960'a gelirken işçi sınıfı 1 milyon sendikalı işçiyi de barındıran, nicel olarak güçlü bir sınıftı. Ancak çeşitli etkenler bu sınıfın devrimci enerjisini bir süre için kilitledi. Sendika hareketini bürokratlık, lümpenlik ve *pistolerismo* adı verilen gangster sendikacılık kuşatmıştı. Sendika ağaları Bastista'yla işbirliği içindeydiler. Bu işbirliği dışında en küçük direnişler ise ağır bir terörle karşılaşıyordu. Ayrıca emperyalizm, Havana'yı Amerikan sosyetesinin eğlence merkezi, bar-kumarhane-batakhane yatağına çevirmişti. Bunun da yozlaştırıcı bir kültürel etkisi vardı. En önemlisi, oportünizm işçi sınıfı partisinin bunlara karşı savaşmasını engelliyor, işçi sınıfını yabancı etkilere açık bırakıyordu.

Önceleri kentlerdeki savaşım cansız kaldı. Devrimci durum olgunlaştıkça, isyan ordusunun darbeleri arttıkça kentlerde de hareketlenme başladı. 26 Temmuz Hareketi'nin önderleri bu durumu görüyorlardı. Havana kapılarına gelip proletaryayı ayaklanmaya çağırdılar. İşçiler çağrıya uyarak devrimci genel greve gittiler, hızla silahlandılar ve isyan ordusuyla silahlı olarak kucaklaştılar.

Küba işçi sınıfının devrimci genel grevi ve ayaklanmaya katılması devrimin utkusunda belirleyici rol oynadı. İşçi sınıfı, parti içindeki oportünizmi yenerek, emperyalizmi ve işbirlikçilerini yenmede de can alıcı katkıyı yaptı.

Devrimin kazanımlarının korunmasını, ilerletilmesini ve sosyalist devrime dönüşmesini ise yalnızca proleter hegemonyası garantileyebilirdi. Öyle de oldu. Ancak yaşamın zenginliği, Küba'da bu teorik doğrunun daha değişik, karmaşık bir biçimde gerçekleşmesini getirdi.

Öznel ögenin oluşumu

Küba devriminin bir özelliği, olgunlaşan nesnel koşulların yarattığı ortama yanıt getiren hareketin, komünist değil de bir küçük burjuva hareketi oluşudur. Bunun nasıl olduğunu anlamak için önce komünist hareketin devrim öncesindeki durumuna bakalım:

PSP'nin tutumu

Sosyalist Halk Partisi (PSP) 1930'lara dek varan süreçte, anti-emperyalist halk hareketinin biricik öncüsüydü. 1930'larda Grau hükümetine karşı işçi sınıfının giriştiği genel grevin yenik düşmesiyle büyük bir darbe yedi. Çok sayıda savaşkan kadrosunu yitirdi.

1935 yılında PSP birdenbire sağa döndü. 1940 yılında bir darbeyle hükümete gelen ve işçi sınıfı hareketini "ilerici" maskesi ardından kırmaya çalışan Batista'nın Çavuşlar Hareketi'yle bağlaşıklığa girdi. Bu bağlaşıklığa PSP öylesine çoşkuyla sarılmıştı ki, 1940 burjuva anayasasının yazılmasına bile bizzat katıldı. PSP'nin bu tutumuna karşılık Batista partinin legalitesini özenle korudu. Ama ileri işçiler ve devrimci demokratlar da partinin bu ihanetini hiçbir zaman unutmadılar.

Batista 1952'de yeni bir darbeyle başa geçip terör estirmeye başlayınca PSP'nin gerçek yüzü anlaşıldı. En ağır dikta koşullarında parti legalitesini koruyarak, halk arasındaki saygınlığını iyice yitirdi. Üstelik parti Batista'ya karşı savaşan güçlere de reformcu bir konumdan saldırarak kendi kendini yığınlardan yalıtlanmaya mahkum etti. Aşağıdaki alıntı, 26 Temmuz Hareketi'nin Moncada baskınından sonra PSP'nin yaptığı bir açıklamadandır:

"... askeri merkezleri ele geçirme maceracı girişimini kınarız. ... PSP, hükümete karşı yığınların birleşik bir cephesinin; Küba'nın durumundan demokratik bir çıkış · yolunun, 1940 anayasasına, yasal özgürlükler ve genel seçime dönüşün; toprak reformu programıyla köylüye bedava toprak verecek ve işçilerin istemlerini karşılayacak bir Ulusal Demokratik Cephe hükümetinin işbaşına getirilmesinin gereğini vurgular."

PSP'nin bu tutumu uzun süre değişmedi. 26 Temmuz Hareketi'yle ilişki kurdu ama, Batista'nın alaşağı edilmesinden 5 gün öncesine kadar isyan ordusunu desteklediği yolunda tek bir açıklamada bulunmadı!

Kısacası, PSP, burjuva reformizmine batmıştı.

26 Temmuz hareketi

Küba Komünist Partisi I. Kongresi belgelerinde şöyle deniyor:

"... gerçek politik saflıkta, kendini adamış ve hiçbir çıkar gözetmeyen yurtsever, demokrat ve ilerici kimseler vardı. Bunların tamamı, esasen yoksul ailelerden geliyordu ve politik ve toplumsal kurtuluş için güçlü bir uyanıklığa ya da içgüdüye sahipti. Yoksul ailelerden gelmeyen pek azı ise, politik formasyonlarını araştırmayla, eğitim ve devrimci duyarlılıkla kazandılar. Fakat, yeni liderlerin bu formasyonunun, kendisinin bile, teorik bakımdan, onların sağlam kanaatler olarak koruduklan şeyleri uygulamak açısından, derinlik kazanmak üzere devrimci yaşamın deneyiminden geçmesi gerekirdi".

Bu hareket, özellikle anti-emperyalist savaştaki kararlılığı ve yöntemleri bakımından devrimciydi. Ama sınıfsal ve siyasal olarak niteliği çok açık ki küçük burjuvaydı. Saptadığı hedefler hep "özgürlük", "insanlık" ve "adalet" üzerine çeşitlemelerden oluşuyordu.

Hareketin halkla bağlaşması onun

devrimci siyasal konumunu da geliştirdi. Che'nin bu süreci anlattığı aşağıdaki alıntısı, aynı zamanda 26 Temmuz Hareketi'ne katılanların psikolojisini yansıtması bakımından çok yararlıdır:

"Bir gün, bazı haykırışlar, bazı kahramanca eylemler, bazı ölümler ve bazı güçlü toplantılardan sonra, iktidarı ele geçirmek ve diktatör Batista'yı defetmek için Küba'ya gitmeyi düşündük. Ancak, tarih, bize, aynı zamanda hükümete katılan bir katiller ordusu tarafından korunan ve dünyanın en büyük sömürgeci gücü tarafından etkin olarak desteklenen bir hükümeti devirmenin çok daha zor olduğunu öğretti.

"Ve tüm görüşlerimiz yavaş yavaş değişti. Biz, kentlerin çocukları, köylüye, onun bağımsızlık ülküsüne, inancına saygı duymayı, elinden alınan toprak için yüzyıllar süren isteğini, dağlarda kazandığı binlerce deneyimini kabul etmeyi öğrendik. Ve köylüler bizden, eline silah alan ve ne kadar çok silahla donanmış olursa olsun başka bir adamı vurmaya, hazırlıklı olan bir insanın cesaretini öğrendiler. Köylüler bize bilgeliklerini, biz de köylülere ayaklanma ruhumuzu öğrettik.

"... Ancak devrim, diktatörlüğün birliklerinin Sierra Maestra'nın dik yamaçlarında ortadan kaldırılması ile ilerledi ve işte o zaman Küba gerçeği ile karşı karşıya geldik. İşçi, emekçi, tarım işçisi veya endüstri işçisi olsun, onlardan da öğrendik. Ve bununla birlikte biz de onlara, doğru hedefe, tam anında iyi nişan alınmış bir silahın, en güçlü ve olumlu bir barışçı gösteriden daha güçlü ve olumlu olduğunu öğrettik.

"Örgütlenmenin değerini öğrendik, ayaklanmanın değerini yeniden kanıtladık ve bunun sonunda tüm Küba toprağında, örgütlü bir ayaklanma ortaya çıktı" (*Che Gençliğe Sesleniyor*, İYG Yayınları, s.16-17).

Devrim süreci ve öznel öge

Devrimi iktidarı ele geçirmekle sınırlarsak, demokratik devrimin başarısı için gerçekten komünist bir partinin öncülüğü hiç de gerekli değildir. Bunu yaşam, yalnızca Küba'da değil Nikaragua'da, İran'da vb., doğruladı. Mollalar bile iktidarın ele geçirilmesini örgütleyebildiler!

Ancak iş burada bitmiyor, tam tersine başlıyor. Devrimin amaçlarını yerine getirmek, kazanımları korumak, bunun içinde ilerletmek gereklidir. Bu ise devrimci demokrat önderliğin sınırlarını aşar, gerçek bir komünist partisi gerektirir. Çağımızda bu gereklilik yaşamda kendini dayatıyor. Karşılanmazsa, devrim İran'da olduğu gibi geriliyor. Karşılanması ise ya iktidar için yeni bir savaşla ve bu savaş içinde proleter hegemonyasının sağlanmasıyla, ya da iktidarı ele geçiren devrimci demokrat hareketin kendi içinde bir "devrim" geçirmesiyle olabiliyor. Yaşam daha başka çeşitlemeler de getirebilir, ama son yılların deneyiminden bu genellemelere ulaşmak yanlış olmaz.

Devrim öncesinde ve sırasında, 26 Temmuz Hareketi'nin programı tam anlamıyla bir ulusal demokratik devrim programıydı. Yöntemde ise önceleri yığınlardan kopuk, eksik bir devrimci anlayışları, fokoculukları vardı. Ancak yaşam bu anlayışı törpüledi. Che'nin deyimiyle "Küba gerçeğiyle", yani, emekçi yığınlarla karşı karşıya geldikçe siyasal propagandanın, değerini kavradılar. Askersel örgütlenme ilk başlarda temelken, giderek siyasal hedeflere bağımlı bir konum kazandı. 26 Temmuz Hareketi kadrolarının büyük devrimciliği, yaşamın gereklerine göre kendilerini de değiştirmeyi, ilerletmeyi bilmiş olmalarıdır.

Kuşkusuz, bunda en önemli bir etken, yaşadığımız çağın niteliğidir. ABD'nin burnunun dibinde gerçekleşen Küba devrimi, daha ilk günlerden kendini sosyalizm-emperyalizm çelişkisinin ortasında buldu. Bu, Kübalı devrimcilere gösterdi ki ülke ya yeniden emperyalizmin egemenliği altına düşecek ya da sosyalizme ilerleyecektir. Onlar ikinci yolu seçtiler ve devrimci merkez Sovyetler Birliği'yle kucaklaştılar.

Toparlarsak, 26 Temmuz Hareketi'nde örgütlenmiş devrimci demokratlar, devrimle birlikte, onun önünde ilerlediler. Ülke demokratik devrimden sosyalist devrime ilerlerken, devrimin öznel öğesi de bu süreçte niteliksel bir değişim geçirdi. Bu değişim olmasaydı, demokratik devrimin bile utkusu güvence altına alınamazdı, Küba'nın bugün sosyalizm kuruculuğunda katettiği yol ise hiç alınamazdı.

III

Küba devrimi üstüne yorumlar

Küba devrimi çok tartışmalara neden oldu. Ya "modeller" türetildi, ya da "model"e uymadığı, tamamen özgül olduğu ileri sürüldü. Gerçekte her ikisini de yapan modelci kafalardır. Farkları, kafalarında hangi modelin olduğudur.

Devrimin reçetesi yoktur. Belli temel yasallıklar vardır ki her devrimde bunlar yaşamın renkliliği içinde, çeşitli biçimlerde kendini gösterir. Önemli olan, bu çeşitli biçimler altında yansıyan özü kapabilmektir. Küba devrimi şu ya da bu "model" diye tartışıldı ama gerçekte tam da devrimin kalıplara, modellere sokulmayacağının bir örneğidir.

Modelci kafalar, Küba devrimine ilişkin iki sonuca ulaşıyorlar. Biri, bizim menşevikler, bu devrimi "model" dışına atıyorlar. Onun özgül biçimsel yanlarından hareket ederek, genel derslerini gizliyorlar. Küba devrimi onların kafalarındaki reformcu "modele" ters düşüyor. Ötekiler, "sollar", ise Küba devriminin biçimsel bazı özgüllüklerinden kendilerine göre modeller türetiyorlar.

Menşevikler Küba devrimini rafa kaldırıyor

Oportünistler yayınlarında Küba devrimine sıra sıra övgüler dizerler. Devrimin yıldönümü olan Ocak ayında yayınlarda mutlaka Küba üzerine bir yazı vardır. Bu yazıların birinci özelliği, tümüyle "formalite" gereği yayınlanmış olmaları, ikincisi de her zaman Küba devriminin "özgül" yanlarından söz ediyor olmalarıdır.

Küba devrimi silahlı ayaklanmayla gerçekleşmiştir. Oportünizmin ise silahlı halktan ve devrimden ödü kopar. Ama taktikleri, dünya devrimci deneyine kattığı özellikler, bugün uluslararası komünist hareketin gözünde ve yayınlarında meşrulaştığı için, Küba Komünist Partisi de kardeş parti olduğu için oportünistler "goşist, maceracı" diye saldıramıyorlar. Salt bu açıdan Küba devrimini açıktan rafa kaldıramıyorlar. Onun için "Küba'nın özgül koşulları vardı, o başka - bu başka' diyerek rafa kaldırıyorlar.

Oportünistler, Küba devrimini rafa kaldırmak hırsıyla bir sürü tarihsel gerçeği çarpıtmaya kadar gidiyorlar. Aşağıda verdiğimiz alıntı *Ürün*'ün Ocak (!) 1979 tarihli 55. sayısındaki bir yazıdan, "Küba Devriminin Öğrettikleri" altbaşlığından aktarılmıştır:

"Küba devrimi ve bugünkü Küba, tüm bu nitelikleriyle, son olarak Küba devriminin *özgül gelişme koşullarını* tek yanlı ve kısır bir yoruma tabi tutarak, bunu kendi maceracı savaşım anlayışlarına mesnet yapmak isteyen kimi goşist çevrelere de iyi bir ders vermektedir. Küba devrimi bugün vardığı yerle, goşist gurupçukları bir kere daha konumlarını gözden geçirmeye zorluyor. Çünkü o yer, Moncada'da yedi tüfekle kalanların, *ilk günden beri* varmak istedikleri yerdir" (abç)

Bu söylenenlerin özü, silahlı devrimin "özgül koşul", ya da "maceracı savaşım" olarak yorumlandığı akılda tutulursa daha iyi anlaşılır. "Özgül" safsatasıyla çarpık yorumlara girişen *Ürün*, demagojik militanlığının ardında daha da büyük bir çarpıtmaya başvuruyor. Biliyoruz ki Moncada'da baskına gidenler hiç de sosyalist değillerdi. Ama oportünistlerden kat kat devrimci, kat kat namuslu ve devrimci gerçeklere

sadık oldukları için devrimi gerçekleştirdiler ve sonunda komünist oldular. *Ürün*'ün tutumu ise devrim öncesindeki PSP'nin tutumunu çağrıştırıyor.

Solların Küba devrimine katkıları

Küba devrimine ilişkin olarak "sol"ların türettikleri modelin ana noktası fokoculukdur.

Fokoculuk konusunda Küba devriminin "model"e getirdiği "yeniliği", en iyi Regis Debray'ın şu sözleri anlatıyor: "Belli koşullar altında, siyasal ve askersel yön ayrı değildir. Çekirdeğini gerilla ordusunun oluşturduğu halk ordusu içinde tek bir organik bütündürler. Öncü parti bizzat gerilla *foko*'su biçiminde bulunabilir. Gerilla gücü, çekirdek durumunda olan partidir. Bu Küba devriminin getirdiği sarsıcı bir yeniliktir." (Regis Debray, *Devrim içinde Devrim*, İngilizce basım)

Debray bu fikrini sonradan değiştirdi ama fikir birçok küçük burjuva devrimci hareket içinde yaşıyor. Türkiye'de Mahir Çayan Debray'ı, Çayan'ın görüşlerinden türeyen birçok hareket de Çayan'ı eleştirdiği halde, eleştiriyi yapanlarda bile fikir hala yaşıyor. Değişen, fokoculuk adıyla,siyasallaşmış askeri strateji dedikleri olguyu ayrı ele almaya, "biz fokocu değiliz, ama ..." demeye başlamalarıdır. Oysa fokoculukla siyasallaşmış askeri strateji dedikleri özde aynı şeylerdir.

Çayan, Debray'ı eleştirdiği halde, fokoculukla bağlarını koparmıyor. Tüm devrim savaşını yalnız askersel yöntemin anahtar deliğinden görüyor. Küba devriminin bir halk savaşının ürünü olduğunu söylüyor. Çayan'a göre halk savaşı ise şu aşamalardan oluşur:

1. Gerilla savaşı (elde olanı koruma aşaması)
2. Gerilla üsleri kurma (elde olanı koruma aşaması)
3. Düzenli orduya geçiş (denge aşaması)
4. Düzenli ordu savaşı (karşı saldırıya geçiş aşaması) (Bkz. *Bütün Yazılar*, Evren Yayınları, s.147).

Bu aşamalama, hem kendi içinde, hem de ülkedeki sınıf savaşından, yığınların durumundan kopuk ele alındığı için, cansız bir şablondur. Lenin'in şu sözleri tam da Çayan içindir: "Tüm soyut formüllere ve tüm doktriner reçetelere kesinlikle karşı olan Marksizm, yürüyen *yığın* savaşımına dikkatli bir yaklaşım gerektirir. Hareket geliştikçe, yığınların sınıf bilinci büyüdükçe, ekonomik ve siyasal bunalımlar keskinleştikçe, yığın savaşımı sürekli olarak, yeni ve daha çeşitli saldırı ve savunma yöntemleri ortaya çıkarır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.11, s.213)

Çayan'ın Küba devriminden de esinlenerek yaptığı "aşamalama" tam da Marksizm-Leninizmin karşı olduğu "soyut formül", "doktriner reçete"dir. Ayrıca yığın savaşının durumuyla hiçbir bağı olmadığı ve partiyi askersel örgütlenmeye kısıtladığı için, fokoculuğun ta kendisidir. Çayan, yalnızca askersel açıdan bile gerekli esnekliği gösterememekle kalmıyor, tüm devrimi kalıplı askersel stratejisine bağımlı kılıyor.

Lenin, şöyle diyor:

"... Proletarya partisi hiçbir zaman gerilla savaşını tek, hatta başlıca savaş yöntemi olarak göremez. Bu demektir ki, bu yöntem öteki yöntemlere bağlı kılınmalıdır, savaşın ana yöntemlerine uygun olmalıdır ve sosyalizmin aydınlatıcı ve örgütleyici etkisiyle soylulaştırılmalıdır. Bu *son* koşul olmadan, burjuva toplumundaki *bütün*, kesinlikle bütün savaşım yöntemleri, proletaryayı, kendi altında ya da üstündeki çeşitli proleter olmayan katmanlarla yakın ilişkiye sokar ve bu olayların kendiliğinden gidişine bırakılırsa, yöntemler yıpranır, bozulur, kahpeleşir... Ayrı ayrı dönemlerde Sosyal-Demokrasi (Komünizm — İ.S.) ayrı ayrı yöntemler uygular. *Her zaman* bunları değerlendirip seçerken, titizce tanımlanmış ideolojik ve örgütsel koşullara göre davranır." (Lenin, c.11, s.221-222)

Küba'da proletarya partisinin oportünizme batmış olması nedeniyle devrimci demokratlar başı çektiler. İlk başlarda, Lenin'in yukarıda değindiği birçok doğrunun tersini yaparak, yanlışlığını anlayarak öğrendiler. Deneme sınamayla yanlışdan doğruya, eksikten tamama, devrimci demokratlıktan komünistliğe ilerlediler. Şimdi Küba'ya dayanarak bu süreci modelleştirmek, Kübalı devrimcilerden farklı olarak, eksiklerin teorisini kotarmaktır. Onlar bunu yapmadıkları için ilerlediler, onlardan öğrenilecek budur.

Küba'da hareket önce yığınlardan kopuk başladı, giderek yığınlarla kucaklaştı. Hem de öyle ki bugün Küba her sorununu, halkın aktif katılımıyla, en başarılı çözen sosyalist ülkedir. Hareket önce fokocu olarak başladı, ama giderek siyasal belirlemeler ağırlık kazandı. Havana kapılarına dayanıldığında, artık askersel taktikler işçi sınıfına yapılan çağrıya, Havana'da olacak eyleme, çeşitli sınıfsal-siyasal belirlemelere, iktidar sorununa bağımlıydı. Ortada "siyasallaşmış askeri strateji" kalmamıştı.

Küba devrim sürecinden düzgün bir "modelleme" yapacaksak, süren bir kesitini gelişip vardığı noktadan kopuk olarak almayacaksak, çıkacak sonuçlar Marksizm-Leninizmin genel doğrularından başka birşey olmayacaktır. Bundan başka sonuca ulaşanlar, Küba devrim sürecini kendi özledikleri, istedikleri modele uyduruyorlar demektir. Küba, en iyi niyetli, gerçekten devrimci kadroların elinde bile fokoculuğun eksiğini yansıtmıştır. O kadrolar bu eksiği tamamlayarak ilerlediler.

IV

Küba devriminin dersleri

26 Temmuz Hareketi, küçük burjuva kökenli devrimci demokrat bir hareket olarak doğdu. "Özgürlük", "insanlık", "adalet" için Batista'ya karşı savaş açtı. Yıllarca süren devrimci savaşla diktatörlüğü yıktı.

Bu savaştan çıkarılması gereken ilk ders, siyasetin boşluk tanımayacağıdır. İşçi sınıfı partisi demokratik devrime öncülük edemezse, başka devrimci hareketler öncülüğü alır, boşluğu doldurur. Küba'da böyle oldu.

İkincisi, çağımızda devrimci demokrat hareketler demokratik devrimde öncülüğü yapsalar bile devrimin kazanımlarını koruyamazlar. Korumak, bu çağda ancak proleter hegemonyasıyla, sosyalizme açılmakla, devrimi ilerletmekle olanaklıdır. Küba devrimi, öznel öğenin niteliksel değişimiyle, devrimci demokratların komünizme ilerlemesiyle PSP'nin oportünizmden arınmış kesimiyle birleşmesiyle paralel olarak sosyalizme açıldı, bu yoldan kazanımlarını koruyabildi. Devrim daha ilk andan sosyalizm-emperyalizm arasındaki evrensel çatışmanın içine girdi ve Küba devrimci merkezle kucaklaşarak yeniden emperyalizmin boyunduruğuna düşmekten kurtuldu.

Üçüncüsü, çağımızda her gerçek, içten devrimci demokratın varacağı nokta Marksizm-Leninizmdir. 26 Temmuz Hareketi'nin kararlı devrimciliği onu Marksizm-Leninizme götürdü. Lenin daha 1917'de, "*eğer* biz sosyalizme doğru ilerlemekten korkarsak, yirminci yüzyılda, kapitalist bir ülkede devrimci demokratlar olamayız" (Lenin, c.25, s.360) demişti. Küba devrimi bunu canlı olarak kanıtladı.

Son olarak Küba devriminin bir dersine daha işaret etmek zorunludur. O da devrimin, her ülkede olduğu gibi iç savaştan geçmesiyle bağlıdır. Küba devrimi de göstermektedir ki son çözümlemede sınıf savaşının varağı burasıdır. Lenin'in dediği gibi, "iç savaşı yadsımak ya da unutmak, aşırı oportünizme düşmek ve sosyalist devrimi yadsımak demektir" (Lenin, c.23, s.78). Bunun için devrimci durum yaşayan ülkelerin komünistleri ivedilikle silahlı ayaklanmaya yönelik propaganda-ajitasyon ve devrimci durumun olgunlaştığı dönemlerde ciddi ayaklanma hazırlıkları çalışmalarına girişmelidirler.

BİLDİRİ

İşçiler, Emekçiler!
Türk ve Kürt halklarının yiğit savaşçıları!

Türkiye ordusu, Türkiye finans kapitali ve emperyalizmin çıkarlarının koruyucusu olarak, yine bu güçler adına 12 Eylül 1980'de askeri faşist darbeyi gerçekleştirmiştir.

Tüm ilericiler ...

Faşist generaller çetesinin, Türkiye tekelci burjuvazisinin ve emperyalist çevrelerin faşist darbeyi aklama ve masum gösterme çabalarına aldanmayınız. Kenan Evren ve çetesi, Türkiye tekelci burjuvazisinin, NATO'nun ve tüm emperyalist sistemin Türkiye'de sarsılan iktidar ve çıkarlarını güvence altına almak için işbaşındadır. Bu nedenle ilk günlerde, Türkiye' de yaşanan devrimci durumun ve alt-üst oluşun sarstığı orta tabakaları yanıltmak için suratlarına bir maske gibi geçirdikleri güleyüzlülük çok kısa sürede yerini faşist zalimliğe bırakıyor, bırakacak. Faşist generaller çetesi Demirel hükümetinin temelleri, gericilik üzerinde şekillendi. Burjuva gericiliği, burjuva demokrasisinin içinde faşizmi şekillendirdi. Faşist cuntanın sivil faşist kadrolara, MHP'lilere yöneleceği söylentileri aldatmacadır.

Tüm demokratlar ...

Atatürkçülük nutuklarına kanmayınız. Atatürkçülük, Türkiye Komünist Partisi'nin yiğit savaşçıları Mustafa Suphi ve yoldaşlarını katlettiği andan itibaren ne mal olduğunu ortaya koymuştur. Atatürkçülük bir burjuva ideolojisidir. İktidardaki burjuvazinin çıkarlarını sıkı sıkıya savunmak, emekçi yığınların gözünü bağlamak ve onları baskı altına almak için vardır. Atatürkçü dış politika görünümüyle II. Dünya savaşında nasıl Alman faşistleriyle işbirliği yapılmış, soğuk savaş kışkırtıcılığı körüklenmişse, bugün de aynı biçimde Atatürkçülüğün uyuşturucu kılıfı altında halkımıza savaş açılmıştır. Bu savaşın toplarının, tüfeklerinin namluları tüm gerçek demokratlara da yöneliktir.

TKP'nin Leninci Kadroları!
Yoldaşlar!

Faşist generaller çetesi Türkiye işçi sınıfını, Türk ve Kürt halklarını hazırlıksız yakalamıştır. Bunda, özellikle "yurtsever komutanlar" teranesiyle, işçi sınıfını uzun ve barışçıl grevlere çıkarıp gücünü tüketmeleriyle, liberal burjuva kuyrukçuluğuyla bilinç bulandırmalarıyla, TKP Leninci kanadının doğru taktiklerini işçi sınıfının ve militanların gözünden kaçırmak için Lenincilere savaş açmalarıyla oportünistlerin ihanet payı büyüktür. Bunda, bireysel veya kesimsel savaş anlayışlarıyla küçük-burjuva devrimcilerinin de payı vardır. Buna rağmen faşist cuntaya karşı *her türlü* savaş potansiyelini birleştirmek ve doğru yolda ilerlemesi için yol göstermek bizim görevimizdir. Bu mücadelede doğru taktiklerimizle, doğru şiarlarımızla en önde olmalıyız. İş yerlerinde okullarda, mahallelerde, hayatın her alanında faşist cuntaya karşı savaş!

Teslimiyete, yanlış politikalara karşı amansız ideolojik mücadele!

Leninizm ışığında kitleleri sarması ve onlara yol göstermesi için sürekli propaganda ve ajitasyon!

Dar kadro ve bireysel eylemlerle cuntaya karşı savaş mantığını mahkum etmeliyiz. Bunu kaçış yolu olarak seçen ve bu tür çıkışlarla kendi kendini aklama hesapları yapan sağ ve "sol" her türlü oportünist anlayışa karşı çıkmalıyız. Bu tür mücadele anlayışları, daha doğrusu mücadeleden kaçma hesapları, bugüne kadar Türkiye devrim hareketine çok zarar vermiştir. Faşist cuntaya karşı savaşı birimlere göre örgütlemeli ve eylem birliğini mutlaka gerçekleştirmek için savaşmalıyız!

Kahrolsun faşist generaller cuntası!

Yaşasın özgürlük!

Türkiye Komünist Partisi
Ankara Leninci İl Komitesi
18 Eylül 1980

Menşeviklerin demagojilerini boşa çıkaralım

Korhan Davut

Menşevikler, V. Dursun yoldaşımızın *Açık Mektup*'una en sonunda "yanıt" vermeye başladılar!

Yoldaşımızın yazdığı *Açık Mektup,* TKP yönetiminin çiftlikçi anlayışını çok somut sergiledi. Bunun üzerine telaşa kapılan menşevikler, ağızlarından kafa yapılarını daha iyi açığa çıkaran sözler kaçırmaya başladılar:

"Polit Büro'nun koopte etme yetkisi varsa, atma yetkisi de vardır."

"*Komünistlere Açık Mektup*'da Veli Dursun tüzük maddelerini açıklayarak konspirasyonu çiğnedi."

Açık Mektup'a karşı kapalı kapılar ardında verilen bu "yanıtlar", gerçekte menşeviklerin çiftlikçi anlayışını bir kez daha sergiliyor, Dursun yoldaşımızın yazdıklarını daha da güçlendiriyor.

Bir kez, Politbüro'nun ne koopte etme, ne atma yetkisi tüzükte yoktur. MK, Politbüro'nun üstünde bir organdır. Politbüro'nun MK'ya kooptasyon yapması, ya da MK'dan üye atması yalnızca tüzüğe değil, mantığa aykırıdır.

İkincisi, menşeviklerin "Politbüro'nun kooptasyon yapma ve atma yetkisi" fikri eski likidasyon döneminden kalmadır. Kendine MK üyesi diyen bir avuç kişi, partiyi "canlandırma" gereğiyle karşılaştıkları zaman kooptasyonla organları oluşturdular. Artık oluşturduktan sonra organ işleyişinin nesnel bir mantığı vardır. Menşevikler bu nesnel mantığa, kurallara hiç uymadılar, kendileri koopte ettikleri için organlara kendi çiftlikleri gözüyle bakmaya devam ettiler. Öyle ki, kendi yazdıkları tüzüğü kendileri çiğnediler. Şimdi de, yine tüzükte yazanı unutup, "Politbüro'nun atma yetkisi vardır" diyorlar. Biz aldık, biz atarız diyerek çiftlikçi anlayışlarını sergiliyorlar. Partiyi likide etmeyi "hak"ları sanıyorlar.

Veli Dursun yoldaşın "illegal tüzük maddelerini açıklayarak "konspirasyonu çiğnemesi"ne gelince: Bu "konspirasyon"u Lenin çoktan "bozdu". Bir komünist partisinin belli başlı tüzük maddelerinin nelere dayanması gerektiğini, Lenin'in ciltlerinde bulabiliriz. Ve düşmanlarımız her an bize "çok gizli tüzüğümüzün" birçok maddesini yazıp verebilirler. Gizli tutulması gereken, örneğin, partinin demokratik merkeziyetçilikle işlediğini belirten tüzük maddesi değil, bu demokratik merkeziyetçiliğin nerede, ne zaman ve kimlerce işletildiğidir.

Sayısız yoldaşımızı polise adıyla sanıyla defalarca ihbar eden menşevikler, tüzük maddelerine gelince konspirasyon diye tutturuyorlar. Gerçekte menşeviklerin tüm "gizlilik", "konspirasyon" endişeleri, burjuvaziyle her düzeyde yaptıkları işbirliğini parti tabanından ve işçi sınıfından gizlemeye yöneliktir. Eğer *İşçinin Sesi* menşeviklerin bu "gizlilik" anlayışına bağlansaydı, ne menşevik kanadın entrikaları açığa çıkacak, ne de Leninci kadrolar oluşup gelişecekti.

Açık Mektup'la Veli Dursun yoldaş, parti içindeki burjuva entrikalarını açığa çıkardı. İşçi sınıfına, partisine karşı sorumluluk taşıyan bir yönetim, *Açık Mektup*'a ciddi bir yanıt getirmek, Veli Dursun yoldaşı MK'dan çıkarma kararının hesabını vermek zorunda kalırdı. Bunun intihar olduğunu bilen menşeviklęr, her zaman olduğu gibi yine demagoji yapmayı yeğlediler.

Bize düşen görev, menşeviklerin tüm sinsi demagojilerine karşı bıkmadan, usanmadan savaşmaktır. Partimizi canlı tutan Lenincilerin bu savaşımıdır. Bu, partimize Leninci kadrolar yetiştiriyor, partiyi yaşatıyor. Yoksa, özellikle faşist darbeden sonra TKP'nin adı artık tarihe karışmış olacaktı. Şimdi ise, menşevizm ölürken, partimizi bolşevik kan sarıyor.

Bugün geniş yığınlara ulaşan

Doğru propagandanın canalıcı önemi var

Kemal Turgut, Ankara

12 Eylül faşist darbesi demokrasinin son kalan kırıntılarını da ortadan kaldırdı. Paşaların uygulamaları faşizmi tepeden oturtma çabalarını günbegün su yüzüne çıkarıyor. Radyo ve televizyon, haber programlarını sıkıyönetim komutanlarının bildirileriyle açıp, yine aynı kaynaklı haberlerle kapatıyor. Basın organları, tek bir ses haline getirildi. Çatlak ses çıkarmaya yeltenenler ise hemen cezalandırılıyor. Örneğin, *Bursa'nın Sesi* gazetesi, yayınlanan bir şiirde 'aşırı sol' propaganda yapılıyor gerekçesiyle 10 gün kapatıldı. Yazar, sorumlu yazışleri müdürü tutuklandı. Bunun gibi örnekler çoktur.

Bugün geniş yığınlara ulaşarak onlarla canlı bağlar kuran, doğru bir temelde propaganda, ajitasyon yürüten bir yayın canalıcı öneme sahiptir. Keza bir radyo yayını olanağı faşist darbecilerin yüzünü yığınlara gösterme görevimize büyük oranda hız verecektir. Menşeviklerin ellerindeki bu olanağı nasıl kullandıklarını yazının sonunda göreceğiz. Bizim elimizde nitelikçe boy ölçüşülemeyecek, Leninci bir kılavuzumuz vardır. Görevimiz ikilidir. *İşçinin Sesi*'ni en geniş yığınlara ulaştırmak, yığınlarla *İşçinin Sesi* arasında canlı bağları korumak. Yine birinci görevimiz kadar önemli olan, gazetemizi haberlerle, yazılarla, röportaj, fotoğraf gibi malzemeyle beslemek, günlük olaylar hakkında etraflı bilgilerimizi aktarmaktır.

12 Eylül'den bu yana bazı gözlemlerimi aktararak görevimin bir bölümünü yerine getirmek istiyorum. Darbe küçük burjuva yığınlarda ilk önce belli bir hoşnutlukla karşılandıysa da, bu yerini daha ilk günlerden başlayarak büyük bir kuşkuya ve beklentiye bıraktı. Bunun da bekledikleri sihirli değnek olmadığını görüp şaşkına düşüyorlar. Böyle bir sonuca tek bir olaydan değil, binlerce küçük küçük olaydan çıkarak ulaştım. Bunlardan birkaçı şöyle: İncirli semtinde bir evin önünde çocuklar ateş yakıp söndürüyorlar, bir ev sahibi şunlar şunlar evimi yakmak istediler diye sıkıyönetime şikayet ediyor. Bunun üzerine mahallede bir operasyon düzenlendi. Çoluk çocuk 20-30 kişi evlerinden alınıp askeri kışlalara götürüldü. Seyredenler şaşkın, homurtulu ve kızgın. Yine başka bir mahallede insanlık dışı davranışla yapılan bir operasyondan sonra düzmece listeler dayanılarak onlarca kişi gözaltına alınıyor. Öfkeli halk diş bileyerek suskun bekliyor. Ardından ettikleri küfürün bini bir para. Yine bir gece sabaha karşı saat 5'de kapımız çalındı, açtık. Bir asteğmenle üç er içeri daldılar. Bir kişiyi aradıklarını söylediler, tanıyıp tanımadığımızı sordular, evi aradılar ve gittiler. Arama aynı gece bütün çevrede yapılmış. Kaç kişinin götürüldüğünü bilmiyoruz. Ayrıca götürülenlerin nereye götürüldükleri de belli değil.

İşkenceler artık burjuva basınının bile yadsıyamayacağı bir düzeye ulaştı. Mamak askeri cezaevinde yoldaşlarımıza karşı en gerici beyin yıkama ve sindirme yöntemleri uygulanıyor. Sabahları içtimadan sonra toplu halde gerici ve şoven marşlar zorla söyletiliyor. Dayak ve angarya kurumlaştı. Buz gibi koğuşlarda pislik içinde bir yatakta üç kişi yatmak zorunda. Mahkumların %90'ı hasta, ilaç yok, doktor yetersiz. Radyo, kitap yasak. İşte faşist cuntanın getirdikleri. Karakollar ve emniyet müdürlüğü birer işkence merkezidir. Dayak, falaka, elektrik vermek olağan yöntemler haline geldi. Görüşüp, tartıştığım ve randevulaşarak ayrıldığım bir arkadaşım vardı. Adı Hasan Özmen. Son randevusuna gelmedi. Bir hafta sonra gazeteden okudum. Emniyet Müdürlüğü işkencehanesinde can vermiş. Yine başka bir devrimci. Abidin Ceylan da aynı yerde öldürüldü. Cunta kendini temize çıkarma telaşıyla bir komseri tutukladı. Ama karakollarda ve Emniyet Müdürlüğü'nde işkencelere karışmamış komiser ve komiser yardımcısının parmakla sayılacak kadar az olduğunu ve buralarda işkencelerin artarak devam ettiğini generaller çok iyi biliyorlar. Aksine işkenceler kışlalarda da yaygınlaşıyor.

Başta belirttim. Doğru bir temelde propaganda ve ajitasyon can alıcı öneme sahip. Yığınları faşizme karşı halk ayaklanması için hazırlamak zorundayız. Bizim faşist cuntaya anlayacakları dilden vereceğimiz yanıt bu olacaktır. Menşevikler ise ellerindeki olanakları en kötü cinsten bilinç bulandırma amacıyla kullanıyorlar.

"TKP'nin Sesi" radyosu 24 Ekim tarihinde radyoda "Terör, onun ana yuvası MHP ve onun koruyucuları" başlıklı bir yazı yayınladı. Yazıda Türkeş'in burjuva basında ciklet haline getirilmiş gelmişi geçmişi anlatılıyor. Ardındaki güçler olarak CİA, Demirel *Tercüman* gazetesi gösteriliyor. "En gerici, en azgın sermaye çevreleri MHP'yi destekliyor" dendikten sonra "yeri geldiğinde bilgileriyle, belgeleriyle, sözleriyle bunları sergileyeceğiz deniyor. MHP'yi destekleyen sermaye çevreleri hakkında bildikleriniz var da yeri ve zamanını neye göre ayarlıyorsunuz? Cuntanın tutumuna göre olsa gerek.

Nereden çıktı bu MHP'nin, Türkeş'in teşhiri? demeyin. Radyo aynen şöyle diyor: "Bugün her ilericinin, her yurtseverin, her demokratın görevi, mahallelerde, fabrikalarda, okullarda, devlet dairelerinde, neredeyse orada pusuya yatmış silahlarını gömmüş, gizlenmiş faşist yuvaları, faşist çeteleri açığa çıkarmaktır. Faşist terör yuvalarını açığa çıkartın!" Bu asıl düşmanı gözlerden gizlemek, sahte hayaller yaratmak, en hayasız biçimde bilinç bulandırmaktır. Bu, faşist cuntayla, işbirliğine çağrıdır. Yakında "cuntanın attığı her ilerici adımı destekleriz" demenin hazırlığıdır. Böyle yaparak faşist yuvalar açığa çıkarılmaz, tersine faşizme hizmet edilir. Kısaca bu işçi sınıfına ve emekçi halkımıza ihanettir.

Yazıda, MHP'nin destekçileri, "Türünler, Bayarlar," komünistler ihtilâle hazırlanıyorlar yalanlarını yaymakla suçlanıyor. Biz her zaman ihtilâle hazırlanıyoruz, bu bir yalan değil, en temel görevimizdir. Ama doğrusu TKP yönetimine bu iftira yapılamazdı! Bunu biz de tekzip ediyoruz.

İŞÇİ MUHABİR GURUPLARI

Menşevikler bayrak satıyor

Menşevikler, yurtsever olarak nitelendirdikleri Kenan Evren'den birşeyler umuyorlar. Faşist Evren Paşa, Cumhuriyet bayramından yararlanarak şovenizmi yığınların beynine yerleştirmek için, ülkenin genelinde işyerlerine ve konutlara bayrak asma zorunluluğu koydu. Bunu duyan bizim Manisalı menşevikler, sokak sokak dolaşarak bayrak satmaya başladılar. Biz şovenizmi yığınların kafasından silmek isterken, menşeviklerin burjuvaziyle birlikte halkımıza şovenizmi aşılamada büyük çaba gösterdikleri net olarak görülmüş oldu.

Manisa

İşyerlerimizde baskılar artıyor

Değerli yoldaşlar,

12 Eylül faşist cuntasının yönetime el koymasından sonra İzmir ..... işyerimizde baskılar arttı. İşçi kıyımları hızlandı. Örneğin şube başkanı ve bir yönetim kurulu üyesi gözaltına alındı ve çıkışları verildi.

Temsilci arkadaşımız karakola götürülerek işkence gördü.

Bir yoldaşımız ihbar sonucu işyerinden polis tarafından alındı, evi arandı, işkence gördü.

"İşi yavaşlatıyorsunuz" gerekçesiyle 6 kadın arkadaşımızı sorguya çektiler. İkisi 17. maddeye göre tazminatsız olarak işten atıldı. Ötekiler ise üçer yövmiye para cezası yediler.

Mart 1980'den bu yana çıkışları verilen ilericilerin sayısı 60'ı buldu.

Fabrika üç vardiya çalışıyor. Saat 15'de işe giren saat 23'de çıkıyor. Saat 24'de sokağa çıkma yasağı başladığı için uzak semtlerde oturan arkadaşlarımız geceyi karakollarda geçiriyorlar. Servis yok.

İşyerinde tanıtma kartları çıkardılar. Göstermeden işe giremiyoruz. Giriş-çıkış sıkı aramadan geçiyor. 1 saat geç kalmak işe devamsızlık sayılıyor. Ayda 3 defa geç kaldın mı işten atıyorlar. Yemek arası 30 dakika. Kuyruk kapıya kadar uzanıyor. Kuyrukta beklerken, 30 dakika doldu mu yemek vermiyorlar. Bir de geç kaldınız diye soruşturma açıyorlar.

Bir arkadaşımızı başka vardiyaya sürgün ettiler. Devamlı pazar işine gelme cezası verdiler. Özellikle kadın işçilerin çalıştığı bobin bölümünde işverenin istediği randıman verildiği halde paydos saatinde 15 dakika işçileri zorla makinaların başında bekletiyorlar.

Gültepe semtinde geçen şu küçük olay da baskılara karşı emekçi çocuklarının tepkisini çok güzel yansıtıyor:

İşlerine giden iki emekçinin çocuklarını nineleri bakkala gönderiyor. Dönüşte çocuklar evlerini bulamıyorlar. Onların kaybolduğunu gören birisi de çocukları alıp polise teslim ediyor. Polis, "annenizin adı ne, babanız ne iş yapar, v.s." diye sormaya başlıyor. Çocuklar, buna "sana ne, söylemem" diye cevap veriyorlar. Onlardan birşey öğrenemeyen polis, bir kadını karakola çağırıyor. Kadın, çocuklarla konuşup onları evlerine götürüyor. Evlerine dönen çocuklar sevinçle annelerine koşuyorlar ve "pis polisler adımızı sordu, söylemedik" diyorlar.

Ege

Yılmayacağız, savaşımımızı sürdüreceğiz

Faşizm ülkemizin her yanında en şiddetli şekilde kendisini yerleştirmeye çalışıyor. Bu, devlet dairelerinde, belediyelerde daha açık biçimde görülüyor.

Bu birimlerde işçi, memur, emekçi kıyımı ve tutuklamalar hergün yaşanıyor. Her emekçi, Nazi Almanyası'ndaki gibi tutuklama sırasının ne zaman kendisine geleceğini bekliyor. Basın-yayın ve haberleşme kurumları faşizme alkış tutuyorlar. Böylece yapılan insanlık dışı işkence, zulüm ve kıyımları haklı göstererek faşizme taban oluşturmaya çalışıyorlar.

Faşist cunta, 14.10.1980 tarihinde Altıntepe'de hergün yaptıklarına bir yenisini daha ekledi. Binaya kimin bıraktığı belli olmayan, 12 Mart dönemine ait bir bildiriyi gerekçe göstererek, İETT birimine bağlı sayacılar kartoteksinin kapısına kilit vurdular. Polisi, jandarmasıyla binanın etrafını sararak, içlerinde 3 aylık hamile olan bayanların da olduğu memurları ve emekçileri kitle halinde otobüslere doldurdular ve işkencehanelere götürdüler.

Bu baskılar karşısında yılmayacağız, sesimizin çıktığı kadar bağıracağız ve savaşımımızı sürdüreceğiz.

Faşizmi mutlaka ezeceğiz.

Yaşasın onurlu savaşımız!

İstanbul

Faşist darbeciler devrim hedefini unutturamaz

Biz, sağlık işkolunda çalışan muhabir gurubuyuz.

İşyerine darbeden 4-5 ay önce faşist bir yönetici getirildi. Koşulların değiştirilmesi önceden başlatıldı. Darbeden sonra ise daha da arttırıldı ve arttırılmaktadır.

Örneğin, giriş-çıkışlara dakik olarak dikkat ediliyor. Çalışma daha sıkı bir denetim altında. Çalışanlar arasındaki ilişkiler alabildiğine kısıtlandı. Sık sık toplantı yaparak, darbeye ve kurum idaresine karşı olmamamızı sıkı sıkı tembih ediyorlar ve göz dağı veriyorlar. Muhbirler var.

Sivil savunma hakkında gelen yazıyı da bize okuyarak, isteyene dağıttılar. İşyerinde sığınak diye garaj olarak kullanılan yeri gösterdiler.

Ayrıca darbeden sonra her memurun başına kocaman Atatürk tabloları dağıtıldı. Kurumun bir köşesine Atatürk köşesi yapıldı ve üstüne "ne mutlu Türküm diyene" sözleri yazıldı.

Faşist darbeciler, denetimle, azılı bir ulusçuluk ve savaş kışkırtıcılığıyla, devrim hedefini unutturacaklarını sanıyorlar. Yanılıyorlar!

Ankara

Sessiz öfkenin patlaması bize bakıyor

Değerli yoldaşlar,

Faşist cuntanın işçi ve emekçi halk üzerinde baskıları durmadan arttırmasına birkaç somut örnek vermek istiyorum. Geçtiğimiz hafta mevsimlik tekel fabrikalarından birine üç tane asker giriyor. İşletmede çalışan tüm erkekleri bir kenara topluyor, bıyık kontrolu yapıyor. Uzun bıyıklı olanlara ertesi güne kadar süre tanıyor. Kadın işçilere ise makyaj, yırtmaçlı etek, pantalon yasak. İşçilerin üniteden üniteye birbirleriyle görüşmeleri yasak. Tuvalete girmek bile izine bağlı. İşçiler şu anda kinlerini içlerine atıyorlar. Ancak bu sessiz öfkenin patlaması, daha da güçlü olacaktır. Devrimci propaganda-ajitasyonumuzla yol bulacaktır.

Yoldaşça selamlar

İzmir

Zavallı oportünistler

Değerli dostlar,

Sizlere Federal Almanya'da yapılan TKP ve Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma haftasının son toplantısından söz etmek istiyorum.

Ben, 2-3 yıldan beri FİDEF'e bağlı .... İşçi Derneği'nde çalışıyordum. Essen'deki toplantı yerine gittik. Esas salon henüz açılmamıştı, ara salonlarda 2 saat bekledik. Beklerken ortada 10-15 kişilik bir gurup gördüm. Aralarında tartışıyorlardı. Bir kişiye karşı 10-15 kişi tartışıyordu. O bir kişi *İşçinin Sesi*'ni savunuyordu. Tartışmayı izledim. Çün-

İŞÇİ MUHABİR GURUPLARI

kü bu zamana dek *İşçinin Sesi*'ni serüvenci, sol sekter biliyordum. Bizlere öyle söyleniyordu.

Dikkatimi çeken şu oldu: *İşçinin Sesi*'nden arkadaş sürekli ideolojik konuları açıyor, tartışıyordu. Oportünistler ise ideolojik tartışmaya hiç, ama hiç girmediler. Hep aynı şeyleri tekrarlıyorlardı. İşte efendim, "biz o adamları tanıyoruz". Yok "Maocularla işbirliği yapıyorlar", "bir Tikkocu gelmiş, onlarla beraber çalışıyor", "onlar şöyle adam, onlar böyle adam...". *İşçinin Sesi*'nden arkadaş defalarca "ideolojik olarak *İşçinin Sesi*'nin hangi görüşlerini beğenmiyorsunuz" diye tekrarlıyordu. Oportünistler hep aynı şeyi söylüyorlardı.

Bir ara, oportünistin biri, zaten *İşçinin Sesi*'ne geçenler (Türkiye, özellikle İzmir kastediliyor) sallantılı adamlardı dedi. O an *İşçinin Sesi*'nden arkadaşa baktım. Yüzünde oportünistlere acıyor gibi bir ifade vardı. Arkadaş hemen cevap verdi: Karabağlar'da, Hatay'da, Bornova'da, Ege Üniversitesi'nde ve daha birçok yerde, faşist ve Maocu işgalleri kıranlar öyle adamlar mı? Buna karşı oportlar demagoji yaptılar.

Toplantı salonuna girdik. Bu ara slogancılara birer kâğıt verildi. Bu kâğıtlarda atılacak sloganlar yazılıydı. (Dikkat: Toplantı askeri darbeden sonra oluyor). Yazılanların içinde "faşizme geçit yok" ve "TKP' ye özgürlük" sloganları da vardı. Fakat tepki göreceklerini anladıkları için "faşizme geçit yok" sloganını attırmadılar. En çok atılan slogan "TKP'ye özgürlük" sloganıydı.

Dağıtılan bildiride, bırakın CHP'yi, MSP'yi ve AP'yi eylem birliğine çağırıyorlardı. Bildiriden alıntı veremeyeceğim çünkü bildiriler çaktırılmadan(!) toplatıldı.

Bu toplantıdan sonra *İşçinin Sesi*'nin görüşlerinin doğruluğunu anladım ve saflarınızda yerimi alıyorum. Dostça selamlarımla.

Faşizmi ezeceğiz!

Bir Lenninci
F. Almanya, Urach

Faşist darbeye karşı eylem birliği

12 Eylül faşist darbesine karşı Federal Almanya'da, Türkiyeli ve Kürdistanlı ilerici örgüt ve guruplar arasında eylem birliği oluştu. Bu birliğe Demokrasi için Birlik F.A. Komitesi, *İşçinin Sesi* sempatizanları, KOMKAR, *Gerçek* gazetesi Avrupa Dayanışma Komitesi, *Kitle* Avrupa bürosu, KKDK, KUK sempatizanları, AKSA ve *Birlik Yolu* katıldı.

Köln'de 15 Eylül'de yapılan ilk eylem birliği toplantısında, darbenin faşist olarak nitelendirilmesine karşı çıkan FİDEF'li oportünistler utanç verici bir duruma düştüler. Eylem birliğine katılmayı redderek kendi kendilerini soyutladılar. Tabandaki tepkileri yatıştırmak ve birşeyler yapıyor görünmek için seminerlerle idare etmeye çalışıyorlar. Bu arada "Cuntacı generallere" karşı muhalefetin tabanını genişletmek için MSP yanlısı derneklerle eylem birliği için uğraş veriyorlar. Recklinghausen Eyüp Sultan Camii imamı ile "Amerikancı" cuntaya karşı birlik oluşturdular. Devrimci durum oportünistlerimizi şaşkın ördeğe çevirdi.

Yurdumuzda faşizmin sistemleşmesi hızla sürüyor, faşist generaller bu uğursuz görevlerini yerine getirmek için işbaşındalar. Bu durumda Federal Almanya'da da tüm demokratik güçlerin faşizme karşı savaşta omuz omuza vermesi öne çıkıyor. TKP'nin oportünist kanadı ise yuvarlandığı bataklıkta yapay solunum yapıyor. Daha faşist generallere "cuntacı" demekten ileri gidemediler. Kolay kolay da gidemezler. Daha bir yıl önce Evren paşayı "yurtsever" ilan ederek "Amerika'ya karşı" demecini göklere çıkaranların işi kolay değildir. Radyo, Atatürkçü generaller faşistleri aranızdan atın diye bas bas bağırıyor. Şimdi de cuntanın ipinde cambazlık yapıyorlar.

Başta faşist darbenin niteliğini, amacını Alman kamuoyuna yansıtabilmek ve Alman burjuva propagandasının faşist cuntayı "demokrasiyi" (yani kapitalizmi) kurtarıcı bir güç olarak tanıtmasını protesto etmek için, ilerici örgüt ve guruplar 27 Eylül'de Köln'de ortak bir protesto yürüyüşü ve mitingi düzenlediler. *İşçinin Sesi* ve diğer örgütlerin katıldığı eylem yığınsal oldu. Alman Komünist Partisi'nden bir temsilci de mitingde bir konuşma yaptı.

Ancak, yeni eylemleri planlama amacını taşıyan son eylem birliği toplantısında, başta KKDK temsilcisinin *İşçinin Sesi*'ne eleştiri yöneltmeye çalışması, bunu da eline yüzüne bulaştırması, eylem birliğinde ilginç bir gelişme olarak ortaya çıktı. Antifaşist platformda da olsa *İşçinin Sesi* ile beraber eylem birliklerine katılmayacaklarını söyleyen KKDK temsilcisi, buna son günlerde Avrupa' daki örgütlerinin aldıkları kararı gerekçe gösterdi. *İşçinin Sesi*'ni "eleştiriye", eylem birliklerinde siyasetlerin (TKP menşevik kanadı anlayın) saygınlığını gözönünde bulundurmak, parçalanmışlığa (TKP — *İşçinin Sesi* anlayın) prim vermemek durumundayız" diye başlayan temsilci, daha sonra *İşçinin Sesi*'ni goşist, Troçkist ve anti-Sovyet olmakla eleştirdi. Ancak "eleştirileri" kanıtlamak için toplantıda Yürükoğlu yoldaşın 60. yıl konuşmasını inceleyip birşeyler bulmaya çalıştıysa da olmadı. Afganistan üzerine kopuk bir iki cümle söyleyerek sıkılmış bir şekilde sustu.

İşçinin Sesi'nin faşist diktatörlüğe karşı devrim için savaş hedefi "eleştirildi". Hedef öyle olursa faşizme karşı geniş kesimleri eylem birliğine çekemeyiz, burjuva demokrasisi için savaş gerçekçidir dendi. Bu görüşler, gerekli biçimde yanıtlandı. İdeolojik savaşıma ara vermeden, sınıf savaşının çıkarına eylem birliklerine verilen önem belirtildi. Faşist darbeye karşı eylemlerin ağlama kampanyası şeklinde değil, savaşçı bir öz taşıması belirleyici önemdedir.

Düsseldorf İMG

Ekim Devrimi kutlamasında İTİB aktif görev aldı

9 Kasım pazar günü, Londra'da, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 63. yıldönümü Britanya-Sovyetler Birliği Dostluk Derneği'nin örgütlediği bir geceyle kutlandı.

Gecede dernek başkanı, Camden belediye başkanı, Sovyet Konsolosluğu temsilcisi birer konuşma yaptılar.

Daha sonra Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti müzik topluluğu halk türkülerinden oluşan güzel bir konser verdi.

İTİB gecenin yürütülmesinde örgütlü olarak aktif görev aldı. Konukları ağırladı ve güvenliği sağladı. İTİB yayın satış masası büyük ilgi gördü. Kutlama eyleminin bitişinden sonra gecede başarılı çalışma yapan İTİB militanları Sovyet konuk ve sanatçılarıyla tanıştırıldılar.

Gecenin uzun yıllardır yapılan kutlamalar arasında en kalabalığı oluşu dikkat çekti. İngiliz yoldaşlar, 45'lerden beri Ekim Devrimi bu kadar kalabalık katılımla kutlanmamıştı dediler.

